

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 24—	12—	6—	2—
v upravnishva prejemam:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 22—	11—	5-50	1-30

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtičju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vsak dan svojo izkušnjo podaja na pravih.

Isertati veljajo: petstopenjska politika na enkrat po 16 vln, za dvakrat po 14 vln, za trikrat ali večkrat po 12 vln. Parte in zahvala vrsta 20 vln. Poslano vrsta 30 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, insercijski listi, to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačano naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne oziroma „Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 25—	13—	6-50	2-30
za Nemčijo:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 30—	15—	7-50	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorčiče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Politično močvirje.

Dunaj, 13. maja.

V Pragi se je pričel danes eden najzanimivejših političnih procesov. Bivši poslanec in voditelj narodno-socialne stranke dr. Šviha toži odgovornega urednika »Narodnih Listov« dr. Hellerja radi onih strašnih očitaj, ki so znana ne le avstrijski, temveč tudi inozemski javnosti pod imenom »Švihova afera«. Pravi obtoženec v procesu je seveda dr. Šviha, za njega pomenja izid današnje razprave definitivni odgovor na usodno vprašanje »biti ali ne biti«. Porotniki, ki sodijo v tem procesu, so prevzeli velikansko odgovornost, tem večjo, ker se morajo oprustiti pritiska cellega javnega mnenja češkega, katero je dr. Šviha že obsodilo, in ker izgleda ta zadnji boj, katerega je pričel bivši narodni voditelj za svojo rehabilitacijo, v očigled obilnemu dokazilnemu in obtežilnemu materialu le kot neizrečna moralna predrznost in kot dokaz popolne brezvestnosti... Dnevi praškega procesa so žalostni dnevi za čeli češki narod. S tem, da je afera prišla pred sodišče je stopila takorekoč na javno pozornico, prestala je biti notranja narodna zadeva in dobila je obilje in značaj širšega pomena. Ne Švihova, temveč češka afera se nahaja pred sodiščem. Kakor se je stvar razvila, se mora reči, da bi ugled češkega naroda manj škodovalo, ako smatra sodišče Švihovo krivdo za dokazano, kakor pa, ako obsodi obtoženega urednika »Nar. Listov«. Taka obsodba bi ne pomenjala ničesar drugega, kakor da je mladočeška stranka, ena izmed najvažnejših in najvplivnejših čeških političnih organizacij, katero vodijo najuglednejši voditelji češkega naroda, po krivem obtožila voditelja nepriljetne in radikalne stranke, uničila eksistenco dr. Šviha, da zadene v srce njegovo stranko, iz strankarskih motivov izvala eden izmed največjih narodnih škandalov, kar jih pozna zgodovina avstrijskih narodov. Ako bo Šviha obglavljen, potem ostane njegov slučaj afera poedince, kajti nar.-soc. stranka je dosedaj uspehom branila svoje ime, ako bo Heller ob-

sojen, potem je to katastrofa mladočeške stranke, dokaz za njeno propalost...

Pravimo, da je nar.-socialna stranka dosedaj z uspehom branila svojo čast. Tudi ona pa bo morala skoraj v obrambo te časti stopiti pred sodišče. Isti dr. Heller ni obtožil le dr. Šviha, obtožil je tudi (pri drugi priliki) celo narodno-socialno stranko, da je za grde denarje prodajala grofu Stürgku svoje opozicijske glasove, svojo obstrukcijsko taktiko. To bo glavni dokazilni tema procesa, katerega je naperil dunajski urednik narodno-socialnega glasila »Česke Slovo« proti »Narodnim Listom«, ki so ga okrivili, da je posredoval med narodno-socialnim državnozbornim klubom in vlado, ko se je šlo v decembru 1912. za to, da ustavi češki narodni socialisti svojo ostro obstrukcijo proti brambni reformi. V tem procesu bo nastopil kot priča poleg dr. Kramara sam grof Stürgk in pričal bo, kakor zatrjuje gotovi krogi sicer razbremenilno za osebno tangiranega časnikarja, pač pa obtežilo za narodno-socialno stranko. Ako pade Šviha, potem postane položaj nar. socialne stranke v drugem procesu silno težaven...

Situacija se, kakor vse kaže, razvija tako, da bo stal češki narod končno pred strašnim aut-aut. Ena izmed obeh prizadetih strank bo morala nositi vse posledice moralčnega zločina, izvršenega na dobrem imenu in na vitalnih interesih češkega naroda.

Ni bilo treba, da se je v tem položaju takorekoč oficijalno dalo so-vražnikom češkega naroda na razpolago nadaljna uspešna bojna sredstva — Kaizlovih pisem. Bivši finančni minister v Thunovem kabinetu je bil zaveden češki politik. Sistematično je odpravljal krivice, ki so se do tedaj godile Čehom na jezikovnem polju in glede uradniškega vprašanja. O svojih činih in načrtih je prostodušno korespondiral s svojimi političnimi prijatelji, proseč jih nasvetov in informacij, davajoč jim navodila in opomine. Minister Kaizl ni nikogar oškodoval, niti v enem slučaju ni nastopil zlasti proti upravičenim interesom Nemštva, toda

navzlic temu zlorablja sedaj nemško časopisje njegova pisma proti slovan-skim ministrom sploh, češ, dokazano je, da skrbijo ti ministri ne toliko za državne, kakor za nacionalne interese in obsojajoč pristransko zlorabljenje najvišje državniške službe.

Kar je storil minister Kaizl ni bilo nič proti temu, kar se dogaja danes, ko gre boj, ne le za visoka uradniška mesta, temveč ko se nemško-nacionalni poslanci potegujejo že za vsako mesto uradnega sluge, da ga dobi Nemec, danes, ko so gotova ministristva pravcate eksekutivne nemško-nacionalnega imperijalizma in poslušni uradi nemških Volksratov. Toda Hohenburgerjeva pisma gotovo ne bodo nikdar zagledala bele dneva!

Izdati Kaizlovo korespondenco v teh burnih časih je bila politična hiba prve vrste, ki se bo morda britko maščevala. Tudi nam Jugoslovanom so izdajatelji Kaizlovih memoar izkazali slabo službo. V časih, ko so se pojavila med nami in Čehi nekatera nesoglasja ni bilo treba spravljati v svet zaupnih sodb odličnega češkega politika o raznih jugoslovanskih zadevah. Ton zaničevanja in omalovaževanja napram nam se ne sliši dobro in zlomiselno bi se dalo Kaizlovo mnenje posplošiti v mnenje čeških voditeljev...

Praški proces je za češki narod žalosten dan. Toda naj se zgodi, kar se hoče: narod bo morda nosil marsikatero zlo posledico ali sam ostane čist, nezlomljen, in njegova moralčna energija ga bo varno in zanesljivo povedla preko moralčnega močvirja dnevne politike.

Naši žulji.

Poleg novih hudih davkov, ki nam jih je naložila država v letošnjem letu, pride še to v poštev, da napravi država letos nad tisoč milijonov kron dolga, od katerega bo seveda treba plačevati visoke obresti, bankam pa tudi odšteti lepe milijone »za dobroto«. Te nove dolgove napravi država, da pokrije stroške za povečano armado in za nepotrebne nove vojne ladje. Pri tem je posebno značilno, da plačuje država za vojne

ladje potrebno železo veliko dražje, kakor vsak posameznik. Danes dobi vsak kdor hoče cent železa za 15 K, država pa plačuje cent po 21 K. Dr. Krek je časih veliko govoril o železarskem kartelu, njegova prijatelja dr. Šusteršič in dr. Korošec pa sta v delegaciji čisto pozabila vprašati, zakaj država železarskemu kartelu žepo tako maši žulji davkoplačevalcev.

Vodja finančnega ministrstva dr. Engel je v delegaciji povedal, da bo država zopet izdajala rente, da dobi potrebi denar. Na to je državni poslanec dr. Steinwender v »Tagespostu« prav umestno omenil, da teh rent ne bo mogoče oddati, da bodo kurzi vsaj ostali tako nizki, kakor so zdaj, če že ne bodo še bolj padli in da vsled tega zopet ne bo dobiti cenenege denarja, nego se bodo gospodarske razmere še poslabšale, kajti po kurzu rent se uravnava obrestna mera.

Naša država se zelo trudi, da bi svoje rente spravila na inozemske trge. Toda od Francozov, ki imajo največ denarja, ni nič dobiti, ker Francozom ne hodi v glavo, da bi posojali denar za pomnožitev avstrijske armade in mornarice, ki je zaveznica njihovih sovražnikov. Na Nemčijo ni misliti. Avstrijska renta ima ravno v Nemčiji interesirane in zagrizene sovražnike. Ostaneta torej Angleška in — Italija. Kako bo na Angleškem, je težko uganiti. Angleži imajo z Avstrijo slabe izkušnje. Ko je Avstrija svoj čas na svoje petodstotne rente naložila 16% kuponskega davka in s tem svoje upnike hudo oškodovala, so Angleži tako postopanje proglasili za prelomitev sklenjene pogodbe in niso do lanskega leta več desetletij nobenega avstrijskega papirja pripustili na londonsko borzo.

In Italija! Kar sram je človeka, če pomisli, da hoče Avstrija iskat posojila v tisti Italiji, ki se je iz mizer-nih razmer šele pred polstoletjem porodila in je bila dolgo let tako beraška država, da ji je ves svet prorokoval propad, danes pa je tako imovita, da lahko denar še drugim posoja, Avstrija pa je v takih razmerah, da mora k časih toli zaničevani Italiji hoditi na posodo jemati.

Lahko bi bilo drugače, ko bi se v Avstriji bolje gospodarilo in ko bi se žulji davkoplačevalcev ne razmetavali tako brezvestno. Zadnjič smo omenili, koliko milijonov razmeče država samo za duhovščino. Milijoni gredo leto za letom v duhovske žepo. Toda država ne skrbi samo potratno za duhovnike, nego tudi za različne bogataše. Ubogi ljudje, ki pijejo žganje, plačujejo pri tem državi velikanske davke. Milijone nese davek na žganje, a da bi ljudje še več pili in še več dajali državi, zato pospešuje država kuhanje žganja in daje bogatim žganjekuharjem vsako leto velikanska darila. Navedli smo že pred nekaj leti tiste srečne ljudi, ki jim daje država iz žuljev davkoplačevalcev za kuhanje žganja krasne »podpore«, a dobro bo, da jih vsaj nekaj novič imenujemo. **Država daruje vsako leto za kuhanje žganja** knezu Fürstenbergu 311.430 K, knezu Schwarzenbergu 144.700 K, knezu Auerspergu 129.717 K, škofom in samostanom na Češkem 109.147 K, grofu Sternbergu 97.102 K, knezu Hohenzollernu 95.215 K, knezu Khevenhüllerju 81.867 K, grofu Kolovratu 76.460 K, grofu Khuenburgu 72.022 K, baronu Draschetu 61.765 K, knezu Paar 58.767 K, knezu Thurn-Taxisu 57.530 K, baronu Nadhernemu 53.452 K, grofu Černinu 52.442 K, princu Croyu 52.030 K, grofu Harrachu 40.122 K, knezu Kolleredu 39.616 K, baronu Ringhofferju 37.730 K, knezu Schönburgu 36.630 K, knezu Windischgruetzu 34.567 K, grofu Palffyju 34.815 K, grofu Deymu 28.545 K, grofu Hartensteinu 27.500 K, grofu Taaffeju 27.500 K, grofu Waldsteinu 27.500 K, grofu Hangwitzu 113.145 K, knezu Lichtensteinu 113.105 K, grofu Seileru 68.335 K, princezinji Löwenstein 64.210 K, knezu Colaltu 57.760 K, grofu Waldsteinu 62.617 K, grofu Wrbi 57.145 K, grofu Larischu 184.470 K, knezu Wilczeku 118.085 K itd.

Navedli smo ta imena in vsote le za izgled, da se vidi kakšni ljudje dobe bonifikacije, imenovana darila za kuhanje žganja in koliko da pobašejo ljudskih žuljev. Vsega skupaj je 118 oseb, ki dobe od države na leto skupaj 14.488.847 kron kot bonifikacijo ali darilo za kuhanje žganja.

LISTEK.

Boj z barbari.

Rado Murnik.
(Dalje.)

In šla sta, si sezula čevlje in zlezla na drevo. Gledala pa nista po sovražniku, marveč po zrelem sadu. Ker nista našla zrelih črešenj, sta zobala poluzrele.

Zdajci pa je pridiral France Dolgokrak in komaj ustavil svoje dolge noge pred Golijatom, ki je mirno pušil v senci za leskovim grmom.

»Kje je general?« je sopihal dični kavalierist ves vznojen. »Hitro! Hitro!«

»Tam zoblje na češnji,« je malomarno odgovoril Golijat in se zleknil po travi.

Huzar Dolgokrak je naglo izpodbodel sam sebe in oddiral skokoma pod češnje.

»Gospod general, sovražnik!« je kričal že oddaleč.

General Kajon se je tako ustrašil, da bi bil kmalu s češnje padel.

»Koliko ga pa je?« je vprašal adjutant Veselko.

»Približno toliko kakor nas,« je odgovoril konjenik.

»Kje pa je?«

»Zdojaj v gozdu.«

General Kajon pa njegov adjutant sta zlezla z drevesa in se jela obuvati.

»Kako so pa oboroženi?« je vprašal Veselko huzarja.

»Z risarskimi ravnilci.«

»O jej, z ravnilci!« se je prezirljivo nasmehnil vojvoda. »Potem so že zmazali, kajne Veselko?«

»Ali nimajo nobenih mehurjev, to se pravi... bomb in granat?« je hotel vedeti adjutant, že obut.

»Nimajo, nič nimajo. Tudi zastave nimajo nobene. Revčki.«

»Nobene zastave, lepi junaki!« je zabavljaj general Kajon, ki je obul desni čevlji z največjim naporom. »So že fuč. Kaj pa, trobento pa pač imajo, trobento?«

»Tudi nobene.«

»No, potem, ah, seveda, če nimajo nobene muzike, potem so že izgubljeni, ah!« je stokal general Kajon, ki ni mogel obuati levega čevlja.

»Hitro v tabor! Niče naj zatrobi alarm!«

Že je pridiral drugi huzar, Korošec Cene Petobrus, in javljaj: »Najprvo sem zalotil samo dva sovražnika. Ležala sta v travi in marjažala. Vprašal sem ju: Kaj ne, vidva počivata zato, da bosta pozneje laglje tekla pred nami? Potlej —«

»Dobro si jima zabelil,« je pohvalil adjutant duhovitega huzarja.

»No, in potlej.«

»Potlej sem jo pa popihal, sicer

bi me bili še ujeli. Zakaj bilo jih je čimdalje več. Veste, kako so nam zabavljali? Vprašali so, če imamo res tako imenitno kavalerijo, ki zna celo peš jahati! Kričali so za mano, da bodo prav vkratkem videli, če ima vsa Kajonova armada tako raztrgane podplate kakor jaz!«

»To so prazni strelci,« je dejal adjutant in zaničljivo namrdal usta.

»Tedaj zopet izzivajo,« je vzdihnil general Kajon, ki se je še vedno mučil s pretesnim čevljem.

Huzar pa je nadaljeval: »Tudi jaz sem uščipnil domišljave bahače in zavpil: Pa vas hudo zebe, čenče, čenče! Mi bomo vas, ne pa vi nas! Presneto so bili jezni. Kar tulili so! Hm, mislim, da so moji podplati še vedno čisto dobri za vojskovanje na Golovcu.«

Tedaj je zatrobil Niče. Vse je letelo skupaj.

»Ah, ne morem,« je ječal general Kajon. »Satanski čevlji!«

Pomagal mu je Veselko; vse zastoni.

»Pa ga pusti kar tukaj!« ga je priganjal adjutant. »Zdaj se mudi!«

General Kajon je bil ves poparjen, da je moral napol bos v boj. Vendar ni izgubil prisotnosti duha. Razporedil je svojo armado tako, da je bila pehota v sredi, kavalerija na obeh krilih, topništvo pa zadaj. Naposled je sprožil kratek pa hud govor, sestavljen od adjutanta Veselka:

»Junaki! Nič se ne bojte! Sovražnik nima nobenega pravega orožja. Prišla je ura osvete! Zmaga je naša! Udarimo takoj nadenj, da ne pobegne, še preden ga zagledamo. Za mano, junaki!«

Po zgledu slavni vojskovodij je vzel sam zastavo slave, da bi bolj navdušil svoje vojnike. Izza mladega smrekovja so se pokazale glave prvih sovražnikov.

Tedaj se je Golijat spoteknil ob korenini in telebnil na tla, kakor je bil dolg in širok. Izvinil si je nogo. Počasi je šantal proti leskovemu grmu nazaj; za boj ni bil več sposoben.

»Slabo znamenje!« je vzdihnil žalostni govornik Aleš Otrobar.

»Morebiti mu kmalu odleže,« je tolažil Veselko. »Le naprej!«

Vsi so hiteli za generalom proti sovražniku. Bližal se je veliki odločilni trenutek.

»Streljaj!« je ukazal vrhovni poveljnik.

Strelci so sprožili storže s prač; drugi so metali češarke, kakor ročne bombe. Barbari so se smejali zaničljivo; to je pričalo, da so gimnazijci le slabo merili v prvem razburjenju.

»Zapovej artiljeriji!« je svetoval adjutant Veselko.

General Kajon se je obrnil in mignil topničarjem. Polde Pokalica pa Martin Čeč sta stopila vsak na svoj napihnjeni mehur. Počilo je dvakrat hitro zaporedoma.

Sovražnik je osupel obstal nekaj

trenotkov. Kajonove vrste pa je navdajala junaška hrabrost.

»Živela gimnazija!« je zavpil po-bočnik Veselko. »Pereat realka!«

»Pereat realka!« so zagnali Kajonovci strašen bojni krik in vihteli meče pa palice.

»Udajte se!« je velel general Kajon barbarom in zopet mignil artiljeriji.

Toda druga dva mehurja nista počila tako lepo kakor prva. Ali sta imela razpoko, ali nista bila dobro zavezana — izkrakta: od sebe sta dala le smešno žalosten glas.

Barbari so se grohotali na vso sopo.

»Naprej!« je ukazal razjarjeni general Kajon.

Z oglušljivim vikom in krikom so se zakadili proti realcem. Strašno je trobil tudi rog; Nande Niče se je napejal na vse pretege. Prava toča storžev se je vsula na barbare.

»Bojna furija,« je dejal adjutant Veselko. General Kajon pa je gledal debelo kakor žaba.

»Ha, ha!« se je smejal sovražni vojvoda Miha Zgaga. »Poglejte no! Sirote imajo pa bosega generala!«

Zopet so se krohotali objestni barbari. Vojski sta si bili le še par korakov vsaksebi. Ljuto preteče oči so si bliskale nasproti.

»Zdaj!« je ukazal barbarski vojvoda Zgaga.

Kaj je bilo to? Kakor črn dež se je vsulo na strmeče Kajonovce: bar-

Človeku mora pač kri zavreti, če pomisli, kako vedno huja bremena nalaga država davkoplačevalcem in koliko milijonov teh krvavih žuljev pobače država v žepe grofom in duhovnikom.

Svet se spreminja, vse mogoče nove stvari se uvajajo, samo eno je ostalo kakor je bilo v starih časih: graščak in duhovnik se mastita od ljudskih žuljev, uboga para, ki mora z delom služiti sebi reven kruh, državi pa velikanske davke, pa krepa v ubožstvu...

Bolezen našega cesarja.

Oficijalno se poroča o cesarjevem zdravstvenem stanju sledeče: V kataričnih pojavih ni zaznamovati posebne izpremembe, splošno se počuti cesar precej dobro.

Ozdravljenje cesarja sicer napreduje, toda le prav počasi, tako da danes, ko traja katar že nad 6 tednov, ni mogoče staviti prave prognoze, kako dolgo bo katar še trajal. O kakih projektih za čas rekonvalescence se sedaj še ne more govoriti, niti se ne more določiti čas, ko bo odpotoval v IŠI.

Avstrijsko-bosansko-hercegovinska interesna zveza.

Avstrijsko-bosansko-hercegovinska interesna zveza je sklenila predvčerajšnjem sledečo resolucijo:

Ne oziraje se na vprašanje, ali odgovarja uporaba § 14. pri bosanskem železniškem programu ustavnim določbam, izraža zveza svoje obžalovanje, da se je udeležil gospodarsko, politično in finančno tako važen zakon, ne da bi bil za to kompetentni državni zbor imel prilike za kritiko in sodelovanje. Nasproti raznim predlogom, ki so prišli v javnost, naglašava zveza, da eventualno podaljšanje do Mostara projektirane normalnotirne železnice do Metkovića, nikakor ne more razpršiti pomislekov proti avstrijskemu stališču. Zveza zahteva prej ko slej, da se normalizira v sredi ležeči del Dolnje Vaku-Lasva že v prvem gradbenem roku, zahteva nadalje, da se zgradi proga Split-Aržano-Bugojna normalnotirna ali pa da se vsaj že v naprej misli na to, da se bo pozneje ta proga zgradila normalnotirno, kar je upoštevati tako pri polaganju temelja, kakor pri smeri železnice. Te zahteve ne odgovarjajo samo avstrijskim, marveč tudi bosanskim interesom. Zveza bo glede teh minimalnih zahtev svojčas storila tudi korake pri državnem zboru ter predložila motivirane detaljne predloge. Za sedaj pa prosi avstrijsko delegacijo, da te zahteve v svojem kompetentnem krogu podpira.

V Epiru in v Albaniji.

Premirje med Albanci in Epirci traja naprej in iz Krfa prihajajo vesti, da pogajanja povoljno potekajo. Ali bo pa končno res prišlo do sporazuma med Epirci in Albanci, je še veliko vprašanje. Zdi se, da hočeta oba nasprotnika porabiti priliko, da dopolnita svojo vojsko in izpopolnita vojne pripomočke. Tako poročajo iz Drača, da zahtevajo prebivalci Kori-

ce od albanske centralne vlade municije in orožja, ker stoji Epirci baje že samo 6 ur oddaljeni od mesta. Nadalje poročajo iz Drača, da je dospel tja še Miriditov Prentiš, katerega baje sledi 4000 Miriditov, da jih pošljejo na jug v boj proti Epircem. Duhovniki baje spremljajo prostovoljce ter jih ščuvajo proti Orkom. Katoličani torej se bodo bojevali proti grškim pravoslavcem, križ proti križu, da se utrdi moč muzlim in barbarstva. Značilno za albanske razmere. Iz Drača poročajo nadalje, da bo te dni odšlo na jug kakih 6000 mož.

O pogajanjih na otoku Krfu poročajo iz Rima, da je kontrolna komisija pripravljena dati Epircem sledeče koncesije: Epir dobi pod kontrolo velesil popolno samoupravo za cerkev, pobožne ustanove in občine ter posebno provincialno upravo. Raba grškega cerkvenega jezika se v nobenem oziru ne omeji. Orožništvo v Epiru bo sestavljeno na polovico iz kristjanov, ki jih albanska vlada, razen v vojnem času, ne sme nikjer drugod rabiti. Grški jezik naj se obligatno podučuje v vseh javnih šolah. Grške zasebne šole so dovoljene, albanščina pa se mora obligatno podučevati. Finančni prispevek Epira k državnim izdatkom naj se določi po končani organizaciji državne uprave sporazumno z mednarodno komisijo. Epirski voditelji s temi koncesijami niso zadovoljni in zatrjuje se, da se bodo pogajanja najbrže že v najkrajšem času prekinila.

Zedinjene države in Mehika.

Španski begunci iz Tampica poročajo, da so vladne čete dne 10. t. m. zapustile Tampico, nakar so vstali mesto zasedli. Vest ni potrjena ter ji nasprotuje tudi dejstvo, da poročajo iz Veracruz, da se bombardiranje Tampica nadaljuje. V Veracruzu baje stoji pred vojnimi sodiščem 5 južnih Amerikancev, ker so streljali pri zavzetju mesta na Amerikance. Ker so izmed teh 3 Brazilci, bi obsodba lahko slabo vplivala na pogajanja.

Nasproti vestem, da se pripravljajo Zedinjene države na pravo vojno proti Mehiki, trdi brzojavka iz Washingtona, da so člani kabineta po dolgi konferenci s predsednikom Zedinjenih držav Wilsonom prišli do prepričanja, da bo imelo posredovanje južnoameriških držav uspeh in da bo preprečilo nadaljne težke zapletitjaje.

Dr. Šviha in „Narodni Listy“ pred praško poroto.

(Prvi razpravni dan.)

Zasliševanje obtoženega dr. Hellerja.

Ko se je prebrala obtožnica, je bil najprvo zaslišan obtoženi dr. Heller, ki je izjavil, da ni kriv. »Z vsem poudarkom«, je rekel s povzdignjenim glasom, »zanikam, da sem krivično obdolžil tožitelja nečestnih in zaničljivih dejanj. Članek sem dobil od spoštovane in zaupanja vredne strani. Nisem sicer dvomil, da bi to, kar je bilo v članku, ne odgovarjalo resnici; vendar pa sem začetkom imel pomisleke, da bi dal članek v tisk, dokler nisem imel v rokah dokazov. Kakor hitro pa sem te imel, ni-

det od najmanj sto krogel. Tudi pod ovrtnikom je čutil par zmečkanih jagod. Njegov prapor je bil že ves lisast.

Bistroumni adjutant Veselko je kmalu opazil taktično napako, da so Kajonovci preveč natesnoma skupaj, dočim so bili barbari razpostavljeni zadosti narazen.

»Vsaksebi, da manj zadenejo!« je opozarjal tovariši in dodal: »Prihodnjič vzamemo stare dežnike s sabo!«

»Vzemite tistemu debeluhu zastavo!« je šuntal svoje ljudi vojvoda Miha Zgaga, ponosen in ošaben, kakor Belzacar. »Vjemimo ga živega!«

General Kajon, zagoden sredi bojne meteže, se izprva kar ni mogel ganiti. Želel si je iz vsega srca, da bi jo mogel začasa lepo ponižno popihati z bojišča. Strašno so mu zvenele Zgagove neusmiljene besede na uho. Ko o se nekoliko razmaknile njegove vrste, je naglo snel dragoceni prapor s palice in ga hlastno pobasal v žep in ko je to srečno opravil, je brez upa znage pokazal sovražniku svoj še neomadeževani hrbet.

»General beži prvi!« so vriekali divji barbari. »Juhuhu! Premagali smo sirote!«

»To je je Pirova zmaga!« jim je zarobil duhoviti adjutant Veselko; bojeval se je bolj zadal, zato ga ni zadel skoraj nobena sovražna bo-rovnica. (Konec prihodnjega)

sem pomisljal, dati članek v tisk. Smatram vsebino članka za resnično in hočem izvesti dokaz resnice, da je bil tožitelj v zvezi s policijo, da je obdolžitev s stališča politične morale resnična.

Kot prvi dokaz se predlože zapisniki umrlega urednika poslanca Anyža, ki so iz zapuščine pokojnikove in ki jih je dala njegova sestra »Narodnim Listom« na razpolaganje.

Zagovornik dr. Bouček je zahteval, da mora zagovorništvo predvsem predložiti vse dokaze privatnemu tožitelju ter stavi tozadevni predlog.

Sodni dvor sklene odkloniti dr. Boučekov predlog, na kar se prečita zapisnik Anyževi. Iz teh zapisnikov je razvidno, da je 8. aprila 1911 prišel pravnik Paštika v uredništvo »Narodnih Listov« ter zaupno sporočil, da je dr. Šviha konfident policije in ima nalogo, informirati policijo o dogodkih v klubu poslancev. To dela pod psevdonimom »Wiener« ter dobiva za to mesečnih 800 kron. To policijsko službo je takrat opravljal baje že trideset let. O tem so baje vedeli dvorni svet, Křivaka in uradni državne policije dr. Klima in Slaviček. 1. ali 2. vsakega meseca prinaša dr. Klima Švihi denar. Dne 8. aprila je referiral dr. Šviha na policiji, skoraj gotovo o volilnih zadevah, in je za to dobil še poseben honorar 200 kron.

Dr. Traub izjavlja, da ne gre za to, doprinesiti eventualni dokaz v tej smeri, da je bil dr. Šviha sploh konfident, marveč je potrebno dokazati, kakšne službe je vršil.

Priče prvega dne.

Predsednik sporoči, da je že za prvi dan povabil več prič in sicer: Člana tajnega narodnega sveta, ki je v narodnem svetu izrekel obsodbo v aferi dr. Švihe, višjega ravnatelja dr. Karla Matuša, predsednika češke sekcije deželnega kulturnega sveta Prokupa, univerz. profesorja dr. Hejrovskega, dr. Vratislava Černega, predsednika Slovanskega kluba v Pragi, voditelja čeških agrarcev Švehlo, zapuščine pokojnega urednika Anyža, namreč pravnik Paštiko, bivšo diurnistino pri pol. ravnateljstvu gospo Woldanovo in njenega sina.

Dokazilni predlogi.

Dr. Bouček in dr. Rašin sta stavila nato razne predloge, o katerih je pa predsednik izjavil, da bo sodni dvor o tem pozneje sklepal.

Pričevanje generalnega tajnika mla-doške stranke.

Priča Fran Sís izpove pod prisego: Pred kolegijem zaupnikov je gospa Woldanova protokolično izpovedala ter izjavila: 1. julija je prišla k državnim policiji. Vporabljal so jo tam za diktat zaupnih pismov in je kmalu vedela za vse tajnosti. Septembra meseca je večkrat slišala od komisarjev Klime in Slavička ime »Wiener«. Novembra in decembra 1910 je dobila od dr. Klime naročilo, naj napiše za Wienerja pobotnice za 400 kron. Opazila je, da gre za osebo, ki jo smatrajo za zelo važno, in vsled tega je na vse natančno pazila. Nato je dobila seznam konfidentov. In na prvem mestu je bil »Wiener« s honorarjem 400 kron, dočim so drugi dobivali po 10 do 20 kron. Par dni pred Božičem ji je rekel dr. Klima, da ji bo nekaj narekaval. Omenjeno pismo se je glasilo: Z W. sem se seznanil poleti 1910. Bliže sem se seznanil z njim na nekem zborovanju, kjer naj bi nastopil kot govornik. Koncem zborovanja je prišel k meni ter začel govoriti z menoj. Rekel mi je, da mora vzbujati pozornost, da pripada on kot državni uradnik k tako eksponirani stranki, da pa hoče le toliko časa ostati v stranki, dokler je ne napravi prijazno vladi. Nato je začel govoriti o državnih policiji ter rekel, da ve, da ima državna policija veliko moč in da se lahko iznebi človeka, ki ji je eventualno postal neprijeten. Okoliščina, da dotični »Wiener« (tu se je dr. Klima zagovaril ter imenoval celo ime) ni celo ničesar zaužil ter kadil le moje cigarete, me je dovedla do tega, da mora živeti v zelo slabih razmerah in da bi se ga eventualno moglo vporabiti v naše svrhe. Začel sem govoriti o njem in W. mi je rekel, da se je vsled volitev zadovoljil. Ponudil sem mu iz svojega privatnega premoženja posojilo, toda on je le rekel: »Če bi imel za stranko na razpolaganje 50 ali 100 tisoč kron, bi mogel mnogo doseči.« Rekel sem mu, da državna policija sicer ne razpolaga s tako velikimi sredstvi, da bi mu pa lahko pridobil mesečni donesek, če bi nam hotel poročati o gibanju v stranki. —

Predsednik častnega sodišča dr. Matuš je nato vprašal, ali ni nobenih ofiціальnih zapisnikov. Gospa Woldanova je izjavila, da teh ni. Nato je nadaljevala, da se je dr. Klima z W. srečal pri neki avtor ter se dogovoril z njim, da se svideta v kavarni.

Pri tej priliki sem se dogovoril, tako se je dalje glasilo pismo dr. Klime, da me obišče v mojem stanovanju, kjer je pritril, da nam bo dal tajna poročila. Dogovorjen je bil honorar 400 kron. Ko sem mu vročil prvo vsoto, je rekel: »Zdaj bo moral prijatelj Choc molčati!« Da se je W. popolnoma zavedal svojega stališča napram nam, je razvidno iz tega, da je dobljene zneske brez vsega kvitiral. Da bi me imel W. za norca, je popolnoma izključeno, sicer bi mi ne pisal pisem s svojim podpisom. Nekega dne je poslal dr. Klima detektiva k Švihi po cigarete, kakoršne imajo poslanci na razpolaganje. Detektiv je dobil cigarete še le potem, ko se je legitimiral kot policist. Rekla sem dr. Klimi, da sta Šviha in Wiener ena in sta oseba. Dr. Klima je bil vsled tega neprijetno dirnen. Gospa Woldanova je nato izjavila, da s svojo izpovedjo prelomi zaupanje. Toda dr. Kramář ji je rekel: »Vi storite nekaj dobrega.« V zadnjem času, je nadaljevala gospa Woldanova, sem opravljala razna dela. Klima je napravil le notice, jaz sem izdelala koncept. Nekega dne mi je rekel dr. Klima: »Danes pride Wiener sem. Pokličite me, če pride.« In prišel je — dr. Šviha. Odprla sem sobo dr. Klime, toda njega ni bilo v sobi. Nisem vedela, koga naj priznam. Končno sem napisala na listek ime Wiener ter ga pokazala obiskovalcu. Šviha je prikimal in jaz sem nesla dr. Klimi. Nato je prišel čas volitev. Šviha je zelo pogosto prihajal, in jaz sem imela mnogo dela, da sem ga zakrivala. Vsakokrat je odšel pri zadnjih vratih. Poslanec Švehla je vprašal: »Kako se je pošiljal denar Švihi?« Gospa Woldan: Dr. Klima mu ga je neposredno dal. Pred volitvami, ko smo imeli dobra poročila, je rekel dr. Klima: Pri nas se pač vse ponesreči vsled pomanjkanja denarja. Jaz vendar nujno potrebujem denarja za Wienerja in ne morem ničesar dobiti od dvornega svetnika. Enkrat sem ga vprašal: Ali podpisate lastnoročno? Dr. Klima je odgovoril: In kako rad! Če sta telefonično govorila, se je Šviha oglašil kot Wiener in tudi dr. Klima se je oglašil kot Wiener. Nekeč sem govorila v navzočnosti dr. Klime o Křofaču, nakar je ta rekel: Kaj, Křofač, ta je idealist, toda Šviha je lopov, in jaz mislim, da tudi na višjem mestu opravlja isto službo kakor nam. Priča Sís je nato nadaljeval. Na podlagi fotografij, brzojav in korespondenc so dognali, da je Šviha dogovoril s Klimo sestanke. Ko je prišla v javnost vest o izpovedbi gospe Woldanove pred narodnim svetom, sta prišla okrajni glavar dr. Chum in dr. Klima h gospe Woldanovi ter ji rekla, da na sumu, da je v zvezi z afero. Ko sta začela goziti, je izjavila gospa Woldanova: Mi smo pod varstvom dr. Kramářa. Tedaj sta postala oba gospoda bleda. Gospa Woldanova je morala odkleniti svojo pisalno mizo.

Nato je bila razprava prekinjena.

Popoldanska razprava.

Začetkom razprave je stavil dr. Bouček predlog, naj se zasliši gospa Woldanova kot priča. Sodni dvor je predlog zavrnil. Predsednik je naznanil, da policijsko ravnateljstvo ne pripusti gospe Woldanove kot pričo in je ne odveže njene uradne prisege. Dr. Bouček odgovori nato, naj se gospa Woldanova le o tem zasliši, kdo da je bil oni detektiv, ki je šel k Švihi po cigare. Sodni dvor pa je ostal pri svojem prvotnem sklepu.

Pričevanje poslanca dr. Kramářa.

Nato se zasliši posl. dr. Kramář, ki natančno opiše vso zadevo. Nekega dne mu je pravil pokojni šef-urednik »Narodnih Listov« Anyž, da je neki mlad mož opozoril, da je dr. Šviha v službi praške policije. Anyž mu je pokazal neko brzojavko in dopisnico, ki se je nanašala na obdolžitev. To sporočilo je nanj učinkovalo kakor najhujši udarec. Predloženih dokazov pa ni smatral kot dokumentarične za krivdo dr. Švihe. Brzojavka je bila naslovljena na policijskega komisarja dr. Klime, ravnotako tudi dopisnica. »Imeli smo«, pravi dr. Kramář, »le sum, toda nikakoršnega jamstva. Tako smo bili prisiljeni k absolutnemu molku in nismo mogli svojega postopanja napram dr. Švihi drugače uravnati, nego sprejeti njegovo kandidacijo, ki jo je priporočala narodno-socialna stranka. Bili pa smo napram Švihi rezervirani.« Gospa Woldanova je potem nekega dne prišla k njemu in mu je vsa razburjena izjavila, da ne more več gledati, kako izdaja dr. Šviha češki narod policiji. Iz narodnih ozirov hoče izpovedati proti dr. Švihi. Gospa Woldanova je napravila na vse člane preiskovalne komisije in tudi na predsednika Matuša popolnoma zanesljiv vtisk.

Poslanec dr. Kramář je nadalje izjavil: Izrečno protestiram proti temu, da smo dobili svoja poročila iz

namestništva, ministrstev ali sploh iz vladnih krogov. Mi se imamo zahvaliti za svoje informacije nikomur drugemu, nego onim osebam, ki so imele Šviho na sumu, in različnim dejstvom, ki so nas podkrepila v sumu, da sedi v narodno-socialni stranki policijski špijon. Tako sem kmalu prišel do prepričanja, da je moralo biti potovanje narodnih socialistov izdano policiji, in sicer ga je moral izdati član narodno-socialne stranke. Ker sem vedel, da sta bila dr. Klima in dr. Šviha znana še iz dijaških let, sem bil vedno bolj prepričan o resničnosti suma proti Švihi in sem verjel poročilom pravika Paštike.

Pričevanje zaupnikov narodnega sveta.

Potem je bilo po vrsti zaslišanih šest zaupnikov, ki tvorijo sodni dvor narodnega sveta in ki so obsodili dr. Šviho: dr. Matuš, dr. Černy, dr. Hlava, dr. Heyrovsky, predsednik Prokupa in Švehla. Vseh šest prič je skoro enako izpovedalo o seji ter označilo izpovedbe gospe Woldanove kot precizne in logične, da niso imeli niti najmanjšega dvoma o zanesljivosti in verodostojnosti teh izpovedb.

Gospa Woldanova je na vsa vprašanja odgovorila brez obotavljanja. Prepričevalno je dokazala identiteto med Wienerjem in dr. Šviho. Vsi so popolnoma prepričani, da odgovarjajo izpovedbe gospe Woldanove resnici.

Zagovornik dr. Bouček vpraša pričo Matuša, ali noče biti naslednjega dne prisoten, ko bo dr. Šviha pod prisego izpovedal in ali ne misli, da bodo Šviheve izpovedbe deloma izpodbile izpoved gospe Woldanove.

Dr. Matuš je odgovoril, da hoče prisostvovati zasliševanju dr. Švihe. Pripomniti pa mora, da si ne more predstavljati, kako bi zasliševanje dr. Švihe oslabilo izpovedbe gospe Woldanove. Pripovedoval je nadalje, da je še istega dne, ko je izpovedala gospa Woldanova, prošil, ker je vedel, da je Šviha predsednik narodno-socialnega kluba v državnem zboru, poslanca Hübschmanna, naj ga obišče. To se je zgodilo. Ko sem dr. Hübschmannu sporočil, kar sem slišal, je bil kakor otrpnen od začudenja. Jaz bi tudi danes ne omenil gospe Woldanove, kakor je tudi nisem imenoval svoj čas dr. Hübschmannu, če bi se danes ne prebral protokol z gospe.

Na vprašanje dr. Boučka je izjavil dr. Matuš s povzdignjenim glasom: Jaz mislim, da bi gospa Woldanova tudi pod prisego potrdila svoje tačasne izpovedbe, in dvomim, da bi moglo biti omajano moje takratno prepričanje o krivdi dr. Švihe.

Priča pravnik Paštika.

Priča pravnik Paštika pove, kako se je seznanil s sinom gospe Woldanove. Od tega je izvedel, kakšno vlogo je igral dr. Šviha v službah policije. Večkrat se je sešel z Woldanom in je nekoč obiskal gospo Woldanovo pri policiji. Na stopnicah je srečal dr. Šviho, ki se je pred njim skril. Paštika je tudi povedal ime detektiva, ki je šel v stanovanje dr. Švihe po cigare. Bil je to policijski agent Pondeliček.

Nato se predlaga, naj se zasliši Pondeliček.

Zagovornik dr. Hellerja, dr. Rašin, pripominja nasproti dr. Boučku, da se s tem, da se ne pripusti gospe Woldanove kot priča in da se je ne odveže službene prisege, nikakor ne oslabi pozicija tožitelja. To pomenja prelo oslabljenje pozicije obtoženega.

Razprava je bila nato prekinjena in se nadaljuje danes.

Stajersko.

Ljubljanski gledališki igralci gostujejo v Celju 14., 16. in 18. junija; 15. junija igrajo na Vrskem in 17. junija v Žalcu. V Celju igrajo eno burko, eno dramo in zadnji dan tri enodejanke.

Iz Celja. Vreme imamo letos na Spodnjem Stajerskem v maju mesecu doslej prav neugodno; vinogradniki in sadjarji se ne prestano boje mrazov.

Celje. »Slov. trg. društvo v Celju« priredi ob vsakem vremenu obnem z bratskim društvom »Merkur« v Ljubljani na praznik dne 21. t. m. celodnevno poučen zabaven izlet v Zagorje ob Savi. Pri tej priliki si nameravamo ogledati steklarstvo in vrhne naprave premoškopa. Odhod iz Celja ob 7. uri 49 min. jutraj, odhod iz Zagorja ob 7. uri 25 min. zvečer. Ob 10. dopoldne je ogled podjetij, ob 1. kosilo. Popoldne ob 4. priredi društveni pevski zbor trg. društva »Merkur« iz Ljubljane s prijaznim sodelovanjem zagorskega seksteta v Sokolskem domu koncert, katerega vstopnina (50 v za osebo) pripade ubožnemu zakladu občine Zagorje. Dotični-ke, ki se nameravajo izleta udeležiti,

prosimo nujno, da izvolijo svojo udeležbo prijaviti najkasneje do 16. t. m. Ker je ta izlet velike važnosti za trgovca kakor obrtnika, ter sploh za vsakega, kateri ima z trgovskim in obrtnim stanom opravila — pričakuje odbor večje število prijav, posebno še za to, ker nameravamo take poučne izlete v teku leta nadaljevati po raznih tovarnah na Sp. Štajerskem.

Iz Zalca. Na praznik 21. maja ob 3. uri popoldne se vrši v Roblekovi dvorani ustanovni občni zbor Dramatičnega društva. V imenu Zveze slovenskih dramatičnih društev poroča na občnem zboru nadrevident Kejžar iz Maribora. Sosedna društva, ki goje dramatik, so vabljena, da se občnega zbora po odposlancih udeležijo.

Iz Središča. Nujno potrebno bi bilo, da bi vendar dobil telefonsko zvezo tudi naš trg. V sosednem Čakovcu in v Ptujju že imajo telefon. Čujemo, da se ptujski okrajni glavar vitez Netolizcka zelo trudi za napravo telefonske zveze med Ptujem in Čakovcem, kar je gotovo le hvalevredno. Želeli je, da bi našel pri pošti in upravi in pri interesnih potrebno oporo.

Iz Polzele v Savinski dolini nam pišejo: Klerikalci ne vedo, kako bi se znesli nad nami zaradi svojega poraza pri občinskih volitvah. Kakor običajno, nam očitajo tudi tu vsa mogoča izdajstva in zveze s »Südmärkern« in s »Schulvereinovi«, ne da bi imeli za to najmanjši povod. Zveze s »Schulvereinom« sicer obstoje, pa med polzeljskimi duhovniki in »Schulvereinom«. Katoliška »narodnjaka« Atteneder in Musi bi lahko povedala, koliko tisočakov sta že dobila od »Schulvereina« za poduk verouka na njegovi polzeljski šoli. Pravi, da je tega denarja že več ko 3300 K. »Schulverein« je nemško-liberalno, močno s protestantskim članstvom prožeto društvo, a njegovi Judeževi groši ne smirde našim duhovnikom. Ako bi ti ne hoteli ponuževati verouka na šulferajnskih šolah, bi iste nedvomno mnogi izgubili na svoji popularnosti. Pa zlato je vabljivo, kaj ne, in kaj so potem duhovščini narodni interesi! Klerikalci pač pojejo vedno eno in isto pesem: vi, liberalci, dajte zadnji groš za narodne namene, mi, bogata duhovščina in »naše verno ljudstvo« pa skrbimo za se!

Neumestno norčevanje. Norbert Jahn, ki v Mariboru nikakor ni kot abstinenc na glasu, se je lotil v »Marburgerci« jako preporočne materije: na uvodnem mestu se norčuje s treznostnega gibanja na Ruskem in pravi, da je pri Rusih kakor pri nas spodnještarskih Slovencev doma le »šnopsarska kultura«. No, res je, da se pije na Ruskem povprečno ravno toliko žganja kakor pri nas in pri Nemcih; glede ruskega popivanja se pri nas zelo pretirava in to po zaslugi nemškega meščanskega ter socialističnega tiska. Pri nas so pa razmere take, da imamo mi, kakor štajerski Nemci, dovolj šnopsarjev. Razložek je med nami pa ta, da mi to zlo spoznavamo in se začnemo proti njemu resno boriti (Rusi delajo isto). Nemci se pa za to socialno zlo v interesu šnapsbutikarjev ne brigajo. In na to so še ponosni! Očitno je, da je v kulturi višje oni, ki se resno trudijo za moralno povzdigo ljudskih množic, kakor pa oni, ki mu v interesu posameznikov za to ni. Naš narod ni ustvaril iz sebe nobene »šnopsarske kulture«; saj je znano, da so pri nas šnopsarji kakor šnapsbutikarji skoraj sami Nemci in nemškutarji — vir »šnopsarske kulture« je torej prav blizu Norberta Jahna.

Mariborska moška Ciril-Metodova podružnica je poslala za mesec april v Ljubljano sledeče prispevke: članarino 100 K, narodni davek 15 K 60 v in nabiralnik v Narodnem domu 22 K, skupaj 137 K 60 v. — Pri slavnosti 500letnice zadnjega slovenskega ustoličenja koroškega kneza nabrala dva mala cirilmetodara 52 kron za »Slov. šolo v Mariboru«. Nabiralcema, posebno pa častitim darovalcem, ki so segali tako globoko v žep, prav pristočno zahvala!

Iz Ptujja. Oče Linhart je začel izdajati na teden po enkrat »Pettauert Zeitung«. Ta listič je začel že večkrat živeti, a je moral vsakokrat prenehati, ker ni bilo zanj naročnikov. Tudi tokrat dosega komaj pol tisoča števil; zato mu niti Blanke nič ne zaupa in mora Linhart z Ornigovo in Plachkijev pomočjo vsako številko naprej plačati. Ali na zunaj vam Linhart govori v tem lističu tako očabno kakor bi imel za svoj bog ve koliko bralcev in pristašev. V imenu nekega »nemškega naroda« na Spodnjem Štajerskem hoče iz naših uradov in iz naših železnič. postaj pregnati vse Slovence. Upamo, da se bode njegove denunciacije v »Pettauert Zeitung« tudi na merodajnem mestu pravilno ocenilo kot onemogle izbruhe neznatne prusaške klikice v Ptujju, Ljutomeru, Ormožu in drugod.

Na ptujskem glavarstvu pa bi se naj pri cenziranju malo natančneje postopalo kot se to dela doslej.

Erarične dobrote. V Cezanjevcih pri Ljutomeru so napredaj smodke, v katere so zaviti — vijaki, dolgi pol drugi centimeter. Erar pa res skrbi za ljudstvo!

Vsa šolska vodstva gornjegrajskega okraja naj takoj vrnejo uradno »Zahlungsliste« c. kr. davkarji v Gornjem gradu in učiteljstvo naj piše pobornice kot doslej, dokler ne dobimo slovenskih plačilnih listov. Za drugo je preskrbljeno! — Tovariški pozdrav!

Drobne novice. V konkurz je prišla Roza Sattler, posestnica na Polzeli. Začasni upravitelj konkurzne mase je odvetnik dr. Urban Lemež. — Ponarejeno bučno olje. Politične oblasti na Štajerskem razglašajo, da se je pojavilo zadnji čas jako mnogo ponarejenega bučnega olja po trgovinah in opozarjajo, da je to ponarejenega zdravju škodljivo ter torej kaznjivo. — Na Boču so prišli orožniki dva divja lovca, nekega Andreja Plemenitaša in Jakoba Novaka. Postreljala sta precejšnjo množino divjačine; meso sta snedla, kožo pa prodajala v Rogatcu. — Umrl je v Mariboru vpojen podmaršal Adolf Latterer pl. Lindenburg, 79 let star. Udeležil se je 1859. leta vojne v Italiji, leta 1866. se je bojeval na Južnem Nemškem in leta 1882. proti vstašem v Južni Dalmaciji. Kasneje je služil med drugim kot polkovnik tudi v Ljubljani in Dubrovniku. — Na mariborski vinorejski šoli se vrši od 8. do 13. junija poletni tečaj za vino- in sadjerejo.

Koroško.

Občinske volitve v drugem razredu v Celovcu. Včeraj so se vršile nadomestne volitve iz drugega razreda pri občinskih volitvah v Celovcu. Volilnih upravičencev je v tem razredu 1004, od teh pa je prišlo na volišče le 222 oseb. Nadomestne volitve v tem razredu udeležilo se je tako malenkostno število volilcev, komaj ena petina, da je to pač jako značilno za celovške Nemce.

Nemci na Koroškem in prihodnje deželnozborske volitve. Pred par dnevi se je vršil v Celovcu letni občni zbor nemškega »Volksvereina« za Koroško. Na tem občnem zboru spravil se je na prihodnje deželnozborske volitve, ki se vrše že prihodnje leto, neki Freisinger ter pozival svoje pristaše, naj se pripravijo že sedaj na boj in sicer kar na tri strani. Zlasti se je spravil na Slovence na Koroškem ter povedal take, da se je videlo, da bi najraje vtopil Slovence na žlici vode. Pri boju na tri strani je menil seveda v prvi vrsti boj proti Slovincem, boj proti klerikalnim Nemcem in šele v tretji vrsti proti socialnim demokratom. Boj s socialnimi demokratmi je pač le prazna fraza in nič drugega, ker nemški nacionalci brez kompromisa s soc. demokratmi ne morejo izhajati. Seveda pa bodo Slovenci pri prihodnjih deželnozborskih volitvah največji rivali, kajti na nje bodo pritiskali vsi. Kolikor se do sedaj vidi, ni nikakega gibanja med koroškimi Slovenci, seveda, pozneje, ko bodo deželnozborske volitve za njimi, bodo pa vpili vsi mogoči in nemogoči faktorji, kaj in koliko smo Slovenci izgubili!

Drobne novice. Vsled zadobljenih opeklin je umrla v Celovcu v bolnišnici vžitarica Marija Kramer, kateri se je vnela pri kuhanju obleka. Prihiti so ji sosedji na pomoč in so jo skušali rešiti, pa so tudi ti dobili precejšnje opekline. — V bližini Volšperka je pogorelo nekemu tamšnjemu posestniku gospodarsko poslopje. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen ter da je to storil neki hlapec, ki ga je posestnik pred kratkim odpustil iz službe. — Postaja vojaških golobov v Celovcu. Tudi v Celovcu so upeljali vojaški krogi vojaške pisemske golobe in sicer s 1. majem. Postaja se nahaja v topničarski vojašnici in je nje vodja stotnik v pokoju Sigmund Rande.

Primorsko.

Umrl je v Gorici gostilničar in posestnik Jožef Gorjanc, v starosti 52 let. Bil je še pred par dnevi čil in zdrav ter ga je smrt dohitela nenadoma. Bil je zaveden in odločen narodnjak, vnet za slovensko stvar. N. v. m. p.

Italijanski junaki. Po nedeljskem shodu Italijanov v gledališču »Politeama Rossetti« hotel je del laških demonstrantov mimo Justične palače in skozi ulico Romagna proti Narodnemu domu. Za njimi je pritiskala policija in so Italijani kar drveli pred njo. Padlo je tem demonstrantom srce v hlače in zbežali so v neko hišo,

kjer biva tudi neka znana hrvaška rodbina ter pridrveli do tretjega nadstropja, povsod pa so mlo prosili, naj jih za božjo voljo skrijejo in rešijo stranke pred policijo. Pač znak laškega junaštva!

Puljski in tržaški Nemci. Glasilo puljskih Nemcev piše pod naslovom »Protiavstrijske demonstracije v Italiji« sledeče: »Avstriji sovražne demonstracije v Italiji, ki so jim demonstracije 1. maja v Trstu dale zaželjen povod, nočejo ponehati. Ni dvoma, da so organizirane in tako kalendarično razdeljene, da se vrše sporadično. — Od gotove strani se zatrjuje, da v Italiji ni nikake iredente. Kaj drugega je iredenta, kakor čut, da si zatiran, zavest o hlapčevskem stanju, neprikrito stremljenje po osvoboditvi iz jarma? Iredenta je prežanje na prvo primerno priliko, ki naj jo odreši? Iredenta teži za tem, da vzbudi pri drugih zanimanje za lastno bol. Dogodke v Italiji podpihujejo iz Avstrije ven, če je že ne vodijo gotovi krogi. Kako bi bilo drugače možno misliti, da bo radi teh majhnih nemirov, oziroma majhnih demonstracij kar celo kraljestvo v ognju in da se razburja s tako heroično vstrajnostjo, da bi ta energija, ako bi se uporabila na pravem mestu, v malo dneh strla v prah kako svobodo ljubeče pleme v Sahari. V Italiji prirejšajo paradne prizore, vidimo sicer kaj se godi na odru, a za kulise ne sega naš pogled. — Tako piše »Polaer Tagblatt« in obsoja te nesmiselne demonstracije v Italiji, ki so sigurno inscenirane od tržaške iredente. — In v Trstu? — Na shodu svojega političnega društva v Trstu, kateremu je prisostvoval tudi znani slavofoh državni poslanec Markhl, napenjali so Nemci vse svoje moči, da bi tem višje dvignili Italijane, da bi jih pokazali v čim svetlejši luči. Ej, kratkovidnost in zaslepljenost ste pač glavni dobri lastnosti tržaških Nemcev in Nemčurčkov.

Angleška eskadra v Trstu. V Trst je dospela včeraj tretja serija angleške sredozemske eskadre. Ste to križarki »Infexible« in »Dublin«. Na križarki »Infexible« se je nahajal tudi šef angleške sredozemske flotilje, admiral Barkely-Milne.

Okraden kmet. Te dni je delal Aleksander Furlan na svojem posestvu v bližini Grete. Ker mu je pa bilo vroče, je slekel jopič, v žepu jopiča pa je imel listino s 400 K. Ko pa je svoje delo dokončal ter oblekel jopič, je zapazil, da v žepu ni več listnice in tudi ne 400 K. Celu zadevo je naznanil policiji, ki je kot osumljena aretirala dva težaka.

Drobne novice. Poskušeni samomor. Včeraj popoldne je izpila v samomorilnem namenu 42letna Frančiška Pavletič v Trstu večjo množino fenilne kisline. Prepeljali so jo v brezupnem stanju v deželno bolnišnico. — Požar. V nekem skladišču v prosti luči v Trstu se je na zagoneten način vnela včeraj zvečer zaloga bombaževine. Požar je mestna požarna bramba v kratkem času pogasila. — Aretiran slepar. Te dni je pilo več delavcev v neki gostilni v Trstu. Med njimi sta bila tudi neki Ribarić in Gerdović. Ko je Ribarić hotel plačati, zapazil je Gerdović v njegovi denarnici stotronskega bankovca. Prosil je Ribarića, naj mu pokaže bankovec, ker ga še ni videl. Ta je res šel na lim, pokazal bankovec, a Gerdović je v tistem trenutku z bankovcem vred izginil. Po daljšem čakanju je Ribarić naznanil nepoštenega tovariša in je policija včeraj Gerdovića aretirala. Pri njem niso našli niti vinarja in slepar sam izpove, da je vseh 100 K zapravil v enem dnevu.

Dnevne vesti.

+ Zopet zaplenjeni. Snočno število našega lista nam je zaplenilo državno pravdnštvo zaradi novice o razmerah pri pešpolku št. 17. v Celovcu. V notici so bila navedena gola fakta in govorilo se je o eni sami osebi, a vendar je bil list zaplenjen. Ravno tako se je zgodilo »Slovencu«, ki je tudi sama fakta navedla, a je tudi zapadel konfiskaciji. Očitno je, da hoče vlada sploh zatreti vsako poročanje o pešpolku št. 17. Ker ni državnega zbora, smo proti temu postopanju drž. pravdnštva brez moči. Stvar sama pa ne sme zaspati in dolžnost slovenskih delegatov je, da jo pojasnijo v delegaciji.

+ Spominjal ministra Kaizla. V nemškem časopisu je zdaj velik krik in vik. Izšli so namreč spomini češkega politika dr. Kaizla, ki je bil v kabinetu kneza Thuna finančni minister, in v tej knjigi priobčena korespondenca je dala povod, da so Nemci zopet enkrat »razburjeni«. Iz teh pisem je namreč razvideti, kako se je minister Kaizl trudil, da bi v državni upravi pridobil Čehom tisto mesto, ki jim gre. Češki ministri so

bili vendar vedno tudi zato imenovani, da uveljavijo v kabinetu češke narodne zahteve. Imenovanje čeških ministrov je bilo vedno posledica pogodbe, da bodo češke stranke podpirale vlado, vlada pa jim bo to vrnila s tem, da v gotovi meri izpolni njihove želje in izvede narodno ravnopravnost. Če je to kravja kupčija, se mora reči, da je taka kravja kupčija v naši državi že stara navada in je vsa naša politika pravzaprav kravja kupčija. Kaizl se je pred vsem trudil, da spravi v čeških deželah v upravi češke zahteve po narodnih uradnikih v veljavo in odpravi prikrivanja. Nemci so pač zadnji v državi, ki bi se smeli nad tem spodtikati. Kaizl se je trudil, da odpravi krivice, ki so se godile Čehom — koliko nemških ministrov je pa že delalo na to, da stori Slovanom krivice. Kaizlovo delovanje glede uradniških imenovanj je boj za pravice češkega naroda — a poglejmo enkrat, kaj sta počela nesramni Prade in spodeni Schreiner. Ko sta bila ta dva subjekta ministra, sta uganjala največje krivice in nasilnosti. A kako je danes? Kdor je pregleda imenovanja, ki so se izvršila v zadnjih desetih letih, bo videl, da so se izvršila po željah nemških »Volksratov« in da so se pri tem zgodile Slovanom največje krivice. Nemški »Volksrati« imajo vse službe v evidenci in kar diktirajo, kateri nemški zaupnik dobi kako službo. Zato je pa naravnost vrhunec nesramnosti, kar sedaj Nemci uganjajo zaradi Kaizlovih spominov. Ni bilo oportuno, da je bila izdana ta korespondenca, a Nemci so zadnji na svetu, ki bi smeli kovati iz tega kapital.

+ Klerikalci in nemški pouk v naših šolah. V zadnji seji občinskega sveta so morali klerikalci pokazati barvo glede pouka nemščine na ljubljanskih ljudskih šolah. Ves njihov nastop je pričal, da se nahajajo v veliki zadregi: Za razširjenje nemškega pouka na šolah se niso upali naravnost zavzeti, ker se boje široke narodne javnosti, svojih somišljenikov in tovarišev a la Šerjak, ki so napravili vlogo na šolsko oblast, naj se s poukom nemškega jezika že prične v I., oziroma drugem razredu ljudskih šol, pa tudi niso mogli docela pustiti na cedilu. Da bi se izmazali iz te zagate in se izmuzali iz precepa, so določili za svojega govornika v debati dr. Zajca, ki je imel nalogo, da naj s svojimi izjavami in izvajanjem tako diplomatsko operira, da bo ob kancu koncev vendarle ostal volk sit, koza pa tudi cela. Toda pri tem so imeli zelo nesrečno roko, ker bi bil ta posel čisto gotovo veliko bolj in spretnjeje opravil Tomaž Novak ali pa vsega spoštovanja vredni Srebot, kakor pa akademično izobraženi deželni odborniki dr. Ivan Zajec. Dr. Zajec je pričel svoja izvajanja s slavošpevom na nemški jezik in z dokazovanjem, da je nemščina Slovincu tako krvavo potrebna, da bi brez njenega znanja moral umirati gladu. Poudarjal je, da navdaja vse slovenske ljudske mase samo ena in edina želja, da bi se naučile nemškega jezika, češ, da brez znanja nemškega jezika slovenski otroci sploh ne morejo dobiti kruha. Vobče so bila Zajčeva izvajanja taka, kakor da bi mu jih bil napisal kak Wolf ali Wastan. Za to se ni čuditi, da se je ravnatelj Pammer veselo muzal, pritrjeval Zajčku in klical: »Zdaj pa bo konec slovenske borbe proti utrakvističnim šolam na Koroškem!« Tudi obč. svetnik Šerjak je kar plaval v veselju in židani volji, in si pač v duhu že izračunil, za koliko bo v veljavi poskočil pri svoji tvrdki, ker se je njegova stranka tako junaško postavila za — nemščino. Tako je bil volk sit. Da bi pa ostala tudi koza cela, je jel dr. Zajec po teh himnah na nemščino mahoma ubirati druge strune in je kratkim potom postavil vse na glavo, kar je preje z največjo emfazo zatrjeval. Rekel je, da se po njegovem mnenju »celo preveč muči otroke z nemščino po šolah in da bi celo kazalo skrajšati število učnih ur za nemščino. Na to je jel govoriti o kranjskih nemških liberalcih, o »Grazer Tagblattu«, o »Kontrolorju Skrobarju«, o zverinstvu, sploh o vsem mogočem ter na zadnje izjavil, da izvaja nasilno germanizacijo potom šole edino nemški frajzin in nemški liberalci. Na medklic: »Kaj pa dunajski križanski socialci, ki nasilno zapirajo češke šole? Zakaj pa se teh ne upate imenovati?« je prišel dr. Zajec popolnoma iz konteksta. Klobasal je, kakor bi v tem segal, gozbdal je o ruski dimi in »analiziranih narodnih čustvih«, dokler ni končno tudi župana minilo potrpljenje, da mu je odvzel besedo. In prav je storil župan, da mu je odtegnil besedo, saj Zajec že sam ni vedel, kaj govori in kaj dela. V svoji zmedbi in sladki ginjenosti je odtegnil vse svoje predloge, dasi mu je Šerjak kričal na glava, da tega ne sme storiti, ter

bežal iz zbornice v posvečovalnico, kjer so že prijetno pušili svoje dišeče smotke nemški obč. svetniki Pammer in Staudacher, Elbert in dr. Ambroschitsch. Tu se je vnovič razkorajil dr. Zajec, trkal na prsa in kričal: »Se nikoli nismo izdali narodne stvari, mi smo narodnjaki, mi delamo za narod!« V tem hipu je nekdo prišel dr. Zajca za rame, ga obrnil proti nemškimi obč. svetnikom in kažoč z roko na te zaklical: »To so živne priče, g. doktor Zajec, vašega narodnega dela in vašega narodnega prepričanja!« Nemci so se krohotali, dr. Zajec pa je utinil in obmolnil, kakor bi ga kdo polil z mrzlo vodo...

+ Državnozborna volitev na Notranjskem. Prihodnji teden so poklicani notranjski volilci, da namesto umrlega svojega zastopnika dr. Žitnika izvolijo novega poslanca. Pokojni kanonik dr. Žitnik je bil gotovo za občni blagor vnet poslanec. Marljivo je delal za svoj okraj in si pridobil priznanje in hvaležnost vsega prebivalstva. Prva skrb dr. Žitnika je bil njegov volilni okraj. Vse svoje moči je posvečal svojemu okraju, ta mu je šel čez vse in pokazal je s tem, da je pravi zastopnik svojih volilcev. Toda — v njegovi lastni stranki niso tega njegovega delovanja nič kaj radi gledali in komaj je bil pokopan, so ga klerikalci sami v »Slovencu« sramotili, češ, da je po ministrstvih beračil in kljuje pritiskal in lovil kar bi moglo koristiti njegovemu okraju. Klerikalci bi bili pač radi imeli, naj bi dr. Žitnik ne delal za svoj okraj, ampak naj bi bil svoj čas in svoje moči porabljal za »višje« namene, za »velike cilje« na pr. da bi postal ta klerikalec baron, drugi da bi dobil kak red, tretji kako dobro službo in sploh da bi stranka imela kako korist, ne pa notranjsko ljudstvo. Žitnik pa je delal pred vsem za svoj okraj, ker si je bil pač svest svojih dolžnosti kot ljudski zastopnik, in seveda za stranko ni toliko mogel storiti, kakor bi bila ta rada imela. Že koj po smrti dr. Žitnika so hoteli klerikalci pripraviti javnost na to, da hočejo zdaj drugačnega poslanca. Zato so smešili delovanje dr. Žitnika za notranjski okraj in so postavili za kandidata dr. Pogačnika, čigar oseba jim jamči, da bo delal za stranko in kot pokoren kopral dr. Šusteršiča plesal, kakor bo ta ukazal, ne pa svoje moči potratil s tem, da bo letal po ministrstvih in poskušal za notranjski volilni okraj kaj pridobiti. V tem tiči pomen te kandidature. Če bodo Notranjci stvar dobro premislili, morajo priti do spoznanja, da je zanje veliko bolje, če bodo izvolili neodvisnega kandidata Jos. Lavrenčiča, ki bo delal za svoje volilce, kakor pa če volijo dr. Pogačnika, ki ga klerikalci ne bodo pustili delati za volilce, že ker ga rabijo za druge namene in ki bo moral vse noči delati samo za koristi klerikalne stranke.

+ Korajžo pa ima posl. Jarc. Iz Novega mesta se nam poroča: Na zadnjem Jarčevem shodu v občinski pisarni v Kandiji glede železniške zveze Brežice - Novo mesto, se je pripetil zanimiv slučaj, ki je za politiko klerikalnih poslancev jako značilen. Eden Jarčevih pristašev, ki se je tudi tega shoda udeležil, pripoveduje sledeče: Naš poslanec so zavoljo te železnice tudi železniškega ministra malo prišli za ušesa. — Pa menda vendar ne prehudo? — O kaj še! Tako se mi je zdelo, če bi bil minister res tam — kakor da bi mu kakšna nadležna muha zabrenčala okoli ušesa. Pa nam je to vseeno dopadlo. Smo si mislili, to je vendar še poslanec, ki ima kaj korajže tudi nasproti samim ministrom (če jih namreč ni zraven. Op. poroč.). Kar prekleto gospod poslanec in se malo prestrašijo in zapovedo »šribarju«, ki je vse, kar se je govorilo, zapisaval na nekakšen protokol: Slišite, so dejali, tega kar sem ravnokar povedal, nikar ne pišite, da ne pride v časopise. Nam se je že prec čudno zdelo, kaj bo gospod minister rekel, če bo izvedel, kaj vse si gospod poslanec Jarc upajo. No ja, pa je prav tako, da ne bo vsega zvedel, zakaj takim gospodom se ni zameriti. — Na vprašanje, kaj je Jarc vendar kaj takega povedal, da bi ne smelo priti v časopise, možakar ali se ni upal, ali pa ni res vedel nič povedati. Sicer je pa to za stvar samo brez posebnega pomena. Jarc je bržkone krivdo zaradi zavlačevanja tega projekta skušal zvrčati na železniško ministrstvo. Pred zborovalci gotovo ne bo samega sebe, oziroma svojih tovarišev v deželnem odboru dolžil krivde, da je ta projekt za nekaj časa pokopan. Torej se je spravil na ministra. V pravem trenutku pa se je spomnil, da pride železniški minister prav v kratkem v naše kraje, da bi iz klerikalnih listov znali posneti tudi nemški listi Jarčevo kritiko o železniškem ministru, in ta bi znal klerikalnim lakajem morda zameriti. Med

štirim očmi, le za pesek v oči, že lahko tudi kak politik Jarčevega ka-libra ubija magari ministre, ampak, da bi tak »uboj« zašel tudi na — pa-pir, tega pa ne. Posebno posl. Jarč-pa je že tako večkrat pokazal, da ima moč veliko — korajže.

+ **Strasne reči** poročajo nemški in židovski listi iz Srbije. V Ristovcu so se uprli rekruti iz Stipa in so iz-javili, da nečejo pod nobenim pogo-jem priseči zvestobe srbskemu kra-lju. Poveljnik jim je zagrozil s smrt-jo. Rekruti pa so izjavili, da se čutijo Bolgare in da kot taki raje umro, kakor da bi prisegli zvestobo kralju Petru, kar bi pomenjalo izdajstvo na bolgarski narodni stvari. Vojaška oblast je na to vse te rekrute dala postreliti, prav vse od prvega do zadnjega. To grozno vest je včeraj priobčil med brzojavkami tudi »Slo-venec«. In njegovi čitatelji so brez dvoma občudovali legendarno juna-štvo špijski novincev, ki so raje umrli, kakor da bi se izneverili svoje-mu narodnemu prepričanju. Toda to junaštvo je bilo samo na — papirju. Kdor namreč le količkaj pozna Srib-jo in Balkan, vé, da se ona »tragedi-ja« absolutno ni mogla doigrati v Ristovcu. Zakaj ne? Zato ker je Ri-stovec samo skromna železniška po-staja na progi Niš — Skoplje, kjer ni bilo nikoli nobene vojaške garnizije, ne preje, ko je bil Ristovec obmejna železniška postaja proti Turčiji, še manj pa sedaj, ko je od njega odda-ljena meja več sto kilometrov. Ako pa ni v Ristovcu vojaške posadke, potem se naravno tudi ona »tragedi-ja« ni mogla tamkaj doigrati in čisto gotovo je, da so si nemški šmoki to stvar prav tako izmislili, kakor ta-krat, ko so za časa lanske bolgarsko-srbske vojne z vsjo resnostjo poročali, da se bije velika bitka pri Ristov-cu in Vranji in da se grmenje topov v tej bitki sliši v — Belgrad, ki je od-daljen od Vranje in Ristovca več sto kilometrov!

+ **Častna občana.** Občinski svet v Radovljici je izvolil železniškega ministra barona Forstera in podpredsednika drž. zbornice Josipa viteza pl. Pogačnika za častna občana.

— **Hrvatski dijaki v Ljubljani.** Hrvatski dijaki iz Osjeka so dospeli danes jutraj ob 1. v Ljubljano. Spre-jelo jih je kljub pozni uri kakih 50 dijakov, dočim je čakalo popoldne pri brzojavki okrog 300 dijakov in dijakinj. Došle goste sta pozdravila gosp. Luka Jelenc in gosp. Ivan Vuk ter jih odpeljala v prenočišča v hotelu Štrukelj in hotelu Lloyd. — Danes so si dijaki ogledali mesto. Ob pol 12. je bilo skupno kosilo v hotelu Štrukelj, ob 1. popoldne pa so se di-jaki odpeljali. Koncert, ki ga je hotel prirediti dijaški orkester gostom, je vsled pihlega časa, ki so ga imeli hr-vatski dijaki, odpadel.

— **Čenče.** Iz pašalika slovenske-ga janičarja je izšel svoj čas poseben ferman, v katerem se ex officio naroča, kako treba voditi boj zoper politične nasprotnike. Najpreje se napade na-sprotnika z dokazi, ako jih ni, naj se ga zasmehuje in, ako bi bilo tudi to neuspešno, se ga prezira. — Jaz sem se v resnici bal, da me postavijo klerikalci na najnižjo stopnjo, ker so bukvice »Škof proti župniku« prezirali teden za tednom in svojim »brav-cem« niso povedali, kje se jih dobi na prodaj in kak jim je napis. Škofov »Slovenec« z dne 9. maja se je po-boljšal. Dočim je naslovil odlični pi-satelj knjigo »Škof proti župniku«, sodil je prvi javni kritik, da bi bil na-pis primernejši: »Pasijon slovenskega duhovnika«. Značilen in kratak pa je naslov, ki ga je dal škofov dnevnik: »Čenče«. Ta naslov mi tako ugaja, da želim, naj bi bilo res vse, kar je v knjigi, čenče. Naj so čenče, da je pridrvela na Kranjsko »deroča re-ka«, ki je razdrila občutno škofijsko premoženje, oškodovala cerkev in zatrla krščansko ljubezen. Naj so čenče, kako je škof Bonaventura na-stopal v nasprotju s cerkvenimi in državnimi postavami proti meni in proti mnogim duhovnikom, da je ... kaj bom našteval? Čitate knjigo! Priznali mi bode, da bi bilo za ka-toliško vero, za naš narod in za našo avstrijsko domovino istinito najbolje, da so to same čenče. Ali, žalibog, tu je pisana sama tragična resnica in čudom se čudim, kako more visok cerkveni dostojanstvenik, o katerem je objavljena taka obsodba, stopiti še kdaj v javnost. Vsled podane inter-pelacije in javnosti izročene knjižice, je objavljena taka obsodba, stopiti še naju in deželna vlada v Ljubljani, radoveden sem, če more mirno gle-dati tako kruto preganjanje poštene-ga avstrijskega državljanca. Vprašam metropolitno gospoda kneza in nad-škofa goriskega, vprašam ljubljanski konzistorij, duhovščino in ljudstvo ljubljanske škofije, ali se sme kato-liškega duhovnika brez postavnega razloga tako preganjati, mučiti, uni-čiti, kot je to zagrešil na moji osebi škof Anton Bonaventura Jodice? —

Prejel sem razna poročila iz vseh stanov, kak vtisk je napravila knji-žica na čitatele. Intelligenca strmi, pravniki so prisodili Bonaventuri »varno zavetišče«, v krogih zelo vi-sokih cerkvenih dostojanstvenikov pa se govori, da mora Bonaventura izginiti, ako je le deseti del tega res, kar poroča knjižica. Iz vseh krajev naše domovine pa prihajajo glasovi adventne pesmi: »Vi glasovi ga rosi-te ... skor rešitelja našega!« Pripo-ročam, da si nabavi knjižico »Škof proti župniku«, ki se dobi v vseh na-rodnih knjigarnah za 1 krono, vsaka družina, naj se je čita premišljeno in večkrat, naj se jo da vezati, da jo bo do čitali še naši potomci. Seveda te-ga ne priporočam zato, ker se opisuje v knjigi večinoma moje trpljenje — jaz bi želel, da so to le čenče! — ali za spoznanje naših turških raz-mer, katerim menda ni enakih niti med Arnavti, je ta knjiga vsekako zelo važna in znamenit informativen vir. — Anton Berce, župnik sorški.

— **Naseljevanje v novi Srbiji.** Srbska vlada je sklenila, kakor je znano, da naseli v novih krajih Srbe, Hrvate in Slovence, zlasti pa ji je le-žeče na tem, da se vrnejo in naseli v novih krajih takozvani naši Ameri-kanci, ki so se izselili v Ameriko in se tamkaj izgubljajo in propadajo. Prostora in zemlje je sedaj v novih pokrajinah za nekaj stotisoč rodbin. Vsaka rodbina z enim moškim dobi, kakor je bilo že objavljeno, brez-plačno po 5 hektarjev (ali 8 oralov) zemlje. Za vsakega nadaljnega mo-škega se dobiva še po 2 hektara (ali 3 in pol orala), kdor pa sabo pripelje še svojo živino in prinese poljedel-sko orodje, dobi še po 3 hetarje (več kakor 5 oralov) brezplačno. Skratka, vsaka rodbina — recimo z dvema moškima, z živino in poljskim oro-djem — bo dobila brezplačno 17 do 18 oralov zemlje. Doseljenci dobiva-jo tudi brezplačno potrebni les za gradbo hiš in gospodarskih poslopij, vrhu tega pa še vožnjo po železnici. Vsled tega se vračajo iz Amerike mnogi Hrvati in Srbi in se naseljuje-jo v novih pokrajinah, kjer se deli zemlja brezplačno in kjer se še sedaj lahko zelo po ceni dokupi veliko zemlje, kolikor je kdo potrebuje. Te dni je prispel iz Amerike v Belgrad gosp. Doklestić kot pooblaščenec tamkajšnjih Srbov in Hrvatov, ki se nameravajo naseliti v novih krajih. Gosp. Doklestić bo vse potrebno ure-dil s poljedelskim ministrstvom v Belgradu, nato pa se vrnejo iz Ame-rike mnogi izseljenci, ki bi sicer tam-kaj ostali, utonili v tujem morju in propadli. Sedaj merijo zemljo in pri-bližno jeseni, ko se prične jesenska poljska dela, bodo prihajali naseljen-ci v nove pokrajine z vseh strani. — Tako skuša srbska vlada Amerikan-ce zopet pridobiti, da bi se vrnili v domovino, a pri nas? Naše ljudi sili beda, da se izseljujejo v Ameriko, toda vladi niti na misel ne prihaja, da bi skrbela za to, da bi se ti izse-ljenci zopet vrnili na svojo rodno grudo.

— **Iz Spodnje Šiške.** V »Zarji« se je dne 13. maja razkorčil znani dopi-snik socijalne demokracije in naner-gal nekaj neslanosti. Ni še dolgo te-ga, kar je v istem glasilu proklinjal razsvetljavo — danes jo blagosavlja — no pa takih doslednosti smo pri njem že vajeni. Le mirno naj spi, tudi oskrba svetilk se bo brez njega pra-vilno vršila. Bodi mu pa povedano, da ni resnično, da se v občinskem uradu organizira N. D. O., res je le, da organizira isto gosp. občinski taj-nik v svojem prostem času, in sicer v prostorih čitalnice. In kakor se sli-ši, je zanimanje za N. D. O. pri Ši-skarjih precejšno. Radi verujemo, da mu razvoj iste ni po volji, a to nas malo briga. Tudi to ni resnično, da je šišenska hranilnica in posojilnica nastavljena v občinskem uradu, pač pa v občinski hiši in v ločeni sobi s posebnim vvhodom, in sicer — kar si gosp. dopisnik zapomnite — vsled soglasnega sklepa občinskega odo-bra, za katerega so glasovali tudi so-cijalno — demokratični odborniki, ka-teri malo drugače pojmujejo gospo-darska podjetja nego dopisnik. Kar se pa tiče občinske mesnice, nad ka-tero se tudi dopisnik spodtika, bi pa pač lahko poizvedel pri svojih prista-ših, ki sede v občinskem odboru, ka-ko je s to zadevo. Ker pa ta neved-nost gosp. dopisnika kaže, da ali ge-neral ne mara za armado, ali pa — kar bo najbrže pravilneje — armada ne za generala, mu bodi iz dobro-hotnosti pojasnjeno, da se občinska mesnica v Spodnji Šiški do sedaj radi tega ni ustanovila, ker so mesarji znižali cene mesa, ker je v zadnjem času postala cena živine zopet nižja in — kar je glavni vzrok — ker se za prevzem občinske mesnice ni oglašil niti en sam reflektant, ako-ravno je bila oddaja občinske mesni-ce od županstva razglašena po listih. Škoda le, da se dopisnik ni oglašil — saj bi lahko poleg svojih drugih go-spodarskih podjetij, ki jih opravlja,

vodil tudi občinsko mesnico v Spo-dnji Šiški. Pa to vse bi dopisnik lahko izvedel od svojih treh pristašev, ki sede v občinskem odboru in ki so te razloge v predzadnji občinski seji sli-šali in jih odobrvali. Mi pač ne mo-remo za to, če so bili izvoljeni v ob-činski svet taki pristaši socijalno-de-mokratične stranke, s katerimi se ne strinja. Čemu jih je pa kandidirala stranka v občinski svet? — Sicer je pa namen cele notice v »Zarji« pro-zoren.

— **Nevaren potepuh.** Predsnočnim je prišel brezposelni mizarski pomoč-nik Fran Volčič pred hišo posestnika Frana Bizjaka v St. Vidu ter pričel tamkaj razgrajati in groziti. Volčič je znan nasilnež ter je bil vsled nevar-ne grožnje že večkrat predkaznovan. Orožništvo je potepuha prijelo ter oddalo deželnemu sodišču v Ljub-ljani.

— **Aretacija konjskega tatu.** Dne 3. maja je ukradel neki tat posestniku Ivanu Ogrinu iz Domžal iz hleva ko-bilo. Orožništvo je poizvedovalo in aretiralo dne 8. maja v St. Jurju ob Taboru 32letnega sina posestnika Antona Blatnika, v čigar hlevu so našli tudi ukradeno kobilo.

— **Izseljevanje v Kolumbijo.** Ko-lumbijski zakon 52 z dne 5. novem-bra 1913 vsebuje določila o ustano-vitvi odbora za priseljevanje, ki naj bi pospeševal naseljevanje ozemelj Caquetá in Putumayo s tu- in ino-zemskimi izseljenci. V začetku fe-bruarja 1914 so izšli v časnikih v Bogota različni članki, iz katerih je posneti, da se je ponudila prekmor-ska prevozna družba v Parizu vladi v Bogoti, da spravi 300 družin iz Švice, Tirolskega in Nemčije v Ko-lumbijo in da pridobi, če treba, še na-daljših 700 družin v ravno isti na-men. Te družine bi se skoro gotovo naselile v ozemljih Caquetá in Puta-mayo. Ti kraji pa obstoje večinoma iz pragozda ali so pa močvirnati in Evropejec ne nudijo nikakršnih nad-za ugoden obstoj in napredek. — Mrzlca, vsakovrstne bolezni in zo-prnosti neobdelanih vročih (tropi-čnih) dežel bi evropske priseljence v najkrajšem času skrčile. Iz teh vzrokov se mora najodločneje svariti pred izseljevanjem v omenjena ozemlja Kolumbije.

— **Originalni Edison - Kinetofon.** govoreči film, najnovejša iznajdba Edisonova v tem stoletju, se bo pre-dvajala od sobote 16. do četrta 21. v kinematografu »Ideal«. Dva sporeda vsak po tri dni. Slavno občinstvo se opozarja, da si preskrbi sedeže za-časno, kajti zanimanje je veliko in se lahko pripeti, da se zadnji dan ne bode moglo dobiti več zaželenega prostora. Podaljšanje tega sporeda je izključeno. V petek, 15. maja spe-cijalni večer s krasnim Nordisk-sporedom.

— **Zdravstveno stanje mestne ob-čine ljubljanske.** V dobi od 3. do 9. maja je bilo novorojencev 21, umrlo pa je 26 oseb. Od teh je bilo 17 doma-činov in 9 tujcev. Za ošpicami je umr-la 1 oseba, za jetiko 2, med njima en tujec; vsled mrtvouda 1 in za različ-nimi boleznimi 22 oseb. Za infekci-joznimi boleznimi sta obolela 2 tujca, in sicer za egitovsko očesno boleznijo ter se nahajata oba v deželni bol-nišnici; za vratico pa ena oseba.

— **Specijalistki.** V zadnjem času sta se pojavili dve mladi deklici in jeli krasti s prtičnih oken in vež razne cvetlice. Pred par dnevi sta izmak-nili v veži v Prečni ulici št. 6 lepo aloo ter jo prinesli prodati na trg neki mesarici. Ker se je pa ti cena zdela sumljivo nizka, je ni kupila in sta jo deklici potem spravili pri neki branjevki in odšli. Kmalu nato pa pride tja lastnica, ki je aloo spoznala za svojo in jo vzela domov, branjev-ki pa je bilo naročeno, da deklici iz-roči, kadar prideta ponjo, stražniku, ki je bil že tudi o tem obveščen. Ko sta res navihani prišli nazaj ter menda vse to opazovali, nista šle k branjevki, marveč naglo odnesli pete.

— **Mica Kovačeva.** Predvčeraj-šnjim je prišla v gostilno na Bregu št. 4 (pri »Litru«) neko neznano mla-do dekle, kjer je naročila meseno klobaso, katero je slastno použila, vrhu tega pa še pojedla 3 kruhe in vse to zalila s tremi četrtinkami vi-na, potem pa z izgovorom, da gre na stranišče, neznano kam izginila.

— **Pobalinstvo.** Danes ponoči so neznani zlikovci z blatom poškropili novo pobeljeno hišo št. 24 na Trnov-skem pristanu ter s tem povzročili gospodarju znatno škodo.

— **Izgublji** je včeraj dopoldne po-sredovalec Ivan Ferlič denarnico, v kateri je imel 7 K denarja.

— **Našel se je predpasnik in šerpa.** Dobi se na Dunajski cesti št. 12 v trafiki.

— **Najdena stvar v času od 10. do 12. maja:** črna usnjata denarnica s 2 K 80 vin.; črna usnjata denarnica s 3 K 32 vin.; velika svilena šerpa, be-le barve, z modrim robom; srebrna damska ura brez verižice. — Ljub-

ljane stvari v času od 10. do 12. ma-ja: črna denarnica z 1 K 80 vin.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja na razna vprašanja, da se je nabralo za obrambni sklad do konca aprila t. l. 160.039-25 K ker so pa vplačani zne-ski toliko časa nedo-takljiva glavnica, do-kler se ne vplača . 200.000— .

nabrati nam je še . 39.960-75 K. Dne 1. julija t. l. poteče doba 5 let, v katerem času je bilo določeno, da po-stavimo slovensko obrambno trdnjavo s 1000 kameni po 200 K. Nujno pro-simo naj si vsi ti zidarji ta datum ohranijo v spominu in da ne ostane noben prostor naše trdnjave prazen! Družbi C. M. je daroval č. gosp. Ivan Vrhovnik, trnovski župnik 10 K mesto venca blagopokojnemu Vojislavu Hol-zu. Vsa čast! Gospod C. M. ima go-stilno pri Ruskem carju v Ježici in pri Perlesu v Ljubljani, v obeh gostil-nah pa nabiralnike družbe sv. Cirila in Metoda. Te dni se je izpraznilo oba nabiralnika in oni na Ježici je izkazal pridelka 17 K, v Ljubljani pa 50 K. Gosp. Cunder razpeča tudi veliko šte-vilo računskih listkov. Iz vsega tega sklepamo, da ima ta cenjena gostilna odlične slovenske goste, katerim pa tudi ustreza z najboljšo hrano in pijačo.

Društvena naznanila.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. Seja tajniško časnikarskega odseka vrši se jutri v petek ob 1/7. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«.

Društvo slovenskih profesorjev vabi gg. kolege na prijateljski se-stanek, ki se vrši v soboto, dne 16. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji »Na-rodna doma« v Ljubljani. Na dnevnem redu so predlogi za obravnavo na delegacijskem zborovanju v Kra-kovu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Rdeči križ. Novoizvoljeni odbor deželnega in gospejnega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko je izvršil v svoji seji z dne 9. t. m. vo-litev predsedstva in odposlancev k zveznemu zboru. Izvoljeni so bili so-glasno: I. podpredsednik c. kr. okraj-ni glavar gospod Gustav del Cott društvenim predsednikom, II. pod-predsednik dvorni svetnik gospod dr. Franc Zupanc, I. podpredsednik in c. in kr. polkovnik gospod Jurij pl. Petrovan II. podpredsednikom; dalje njena ekscelencija gospa Karla baronica Schwarz za društveno predsednico, gospa Antonija Ko-sler I. podpredsednico in gospa Be-ti pl. Laschan II. podpredsednico. Odposlancev k zveznemu zboru na Dunaju so bili izvoljeni: g. dr. Andrej Ferjančič, c. kr. dvorni svetnik; g. dr. Vladimir pl. Globočnik, c. kr. sekcijski načelnik in glavni ravna-telj zemljiško — davčnega katastra; ekscelencija Viktor baron Hein, c. kr. sekcijski načelnik, dalje njena ekscelencija Olga baronica Hein roj. grofica Apraxin, gospa Bogomila dr. Susteršič in gospa Hermina del Cott.

Izlet uradništva denarnih zavo-dov v Krško. Preteklo nedeljo je pri-redilo slovensko »Društvo jugoslo-vanskih uradnikov denarnih zavo-dov« in hrvatsko »Društvo bankov-nih činovnikov« v Zagrebu svoj prvi društveni izlet v Krško. Kljub skraj-no slabemu vremenu se je izleta udeležilo 150 uradnikov in uradnic. Največ jih je prihitelo iz bratske Hr-vatske, lepo število tudi iz sosednje Štajerske, dočim bi bilo iz Kranjske želeti obilnejše udeležbe. Iz Ljublja-ne so bili zastopani skoro vsi večji denarni zavodi: Kmetiska posojilni-ca, Mestna hranilnica ljubljanska, Ljudska posojilnica. Vzajemno pod-porno društvo in Jadranska banka. — Po prvotnem načrtu naj bi bil imel izlet značaj le tihe prireditve v svrhu medsebojnega spoznanja. Ko pa so zani izvedeli vodilni krogi Kr-škega, so sklenili, da sprejmo izlet-nike v svoji sredini čim najpristrčne-jše. To se je tudi zgodilo. — Po pri-hodu ljubljancev v Krško, šla je posebna deputacija uradništva k županu gosp. dr. Hočevarju in se mu je zahvalila za prijazni sprejem, ob-enem pa ga prosila, da bi vplival na to, da se prizna uradnikom krške ob-činske hranilnice nedeljski počitek. Gosp. župan je obljubil, da se bo z vsjo vneto zavzel za ugodno rešitev vloge, ki jo je v tem oziru že bil vlo-žil na hranilnično upravo odbor kra-jevne skupine »Društva uradnikov jugoslovanskih denarnih zavodov« v Ljubljani. — Pri skupnem obedu je pozdravil uradništvo gosp. dr. Hoče-var kot župan in načelnik društva za promet, poudarjajoč važnost njego-ve organizacije na polju narodnega gospodarstva, želeč mu obilnega uspeha v njegovem stremljenju in delovanju. Za njim je izletnikom na-pil starosta »Sokola« in načelnik Či-

talnice gosp. Rozman. Obeda so se udeležili tudi c. kr. okrajni glavar g. dr. Mathias in c. kr. sodni predstoj-nik. Kmalu se je ob zvokih godbe razvil prav živahen medsebojni raz-govor. Ob pol 5. popoldne so se za-čeli izletniki razhajati in se poslav-ljati od prijaznih Krčanov. Večina je šla kljub dežju v Rajhenburg, nekaj Srbov z Ljubljancei je šlo v Videm, ostali pa so si ogledali krasni vrt g. župana, ki je obiskovalce obdaril z lepim cvetjem, nakar so se z večer-nimi vlaki odpeljali na svoj dom. — Neprisiljena in odkrita prijaznost kr-škega meščanstva, zlasti njega za-stopnikov, je zapustila med uradniki denarnih zavodov najgloblji vtisk in najboljši spomin. In kako tudi ne? Saj ta sloj delavstva, zlasti pa slo-venski uradniki, so bili do sedaj v javnosti še nepoznani in nepripozna-ni kot poseben stan. S terorizmom se je skušalo prepričati njih organizaci-jo in še lansko leto je na nekem sho-du v Ljubljani vplivna politična ose-ba oporekala potrebi te organizacije in negirala njeno upravičenost v sta-novskih vprašanjih. A kljub vsemu se tudi uradništvo denarnih zavodov drži, si zbira in krepi svoje moči, da postane v socialnem oziru enako-pravno z drugimi sloji. In to enako-pravnost bo doseglo, ker je doseči mora! K temu ga sili ravno ona ne-vzdržljiva moč, ki druži in združuje poedine člane vseh drugih stanov. Zato pa se morajo toliko boljše gra-jati vsi oni poedinci, kateri brez zani-manja za skupne koristi, stoje ob strani ter s porogljivim nasmehom ali pa s topo brezbriznostjo zro in čakajo, kdaj se bodo okoristili s tru-dopolnim delom svojih tovarišev. Ta-ko prežanje ni častno, ni možato! V številu je moč, v moči uspeh! To naj upoštevajo tudi uradniki denarnih zavodov brez izjeme!

»Društvo za zgradbo sokol. doma tel. društvu v Štepanji vasi« priredi v nedeljo, dne 17. t. m. svojo prvo veselico pri br. Ivanu Bricelju v Štepanji vasi. Na sporedu je med drugim srečoval, šaljiva pošta, petje in ples. Koncertne točke pri prireditvi igra tamburaški zbor domačega So-kola, ki je bil že pri svojem prvem javnem nastopu žel za svoje krasno izvajanje vsestransko priznanje. Za-četek veselice ob 3. uri pop. Vstopnina 40 vin. V Štepanjo vas je lep nedelj-ski izprehod, postrežba pri br. Bricelju znano dobra in sokolske prireditve v Štepanji vasi splošno priljubljene; zato pričakujemo, da se bo vsak prijatelj sokolstva z veseljem odzval našemu vabilu in tako pripomogel društvu do skorajšnjega vresničenja njegovega namena: sokolski dom v Štepanji vasi! Na zdar!

»Sokolu« Moste pri Ljubljani je daroval g. Fran Šuster 4 K; brat Novak je izročil 8 K, ki jih je nabral v veseli družbi; enako je nabral brat Jager v veseli družbi 13 K, kateri znesek je izročil društvu, skupaj torej 25 K, za kar jim izreka odbor iskreno zahvalo z željo, da bi našli obilo po-snemalcev. Živeli nabiralci in darovalci. Na zdar!

»Sokol« Moste pri Ljubljani opozarja bratsko članstvo, kakor tudi prijatelje in bratska sosednja društva na svoj prvi pešizlet, ki ga priredi na praznik sv. Rešnjega Telesa, t. j. dne 11. junija popoldne čez sv. Jakob v Dolsko. Podrobnosti objavimo pra-vočasno. — Na zdar!

Skupni majnikov pešizlet v Škofjo Loko gasilnih društev Kranj, Strazišče in Zabcica se vsled slabega vremena pretečeno nedeljo ni mogel vršiti, in se vrši to nedeljo dne 17. t. m. Odhod iz Kranja ob 12¹/₄ uri pop. iz Pungrata z godbo na čelu. Od 3. do 6. ure se vrši koncert na vrtu gos-poda Ignacija Gusella »Pri Balantu«, pri katerem sodeluje »Godba prostovoljne požarne brambe iz Kranja«. Vstopnina 40 vin. za osebo. Uniformi-rani gasilci vstopnine prosti. Preplačila namenjena so v pokritje stroškov tega izleta in se hvaležno sprejemajo. Ka-kor se čuje je splošno zanimanje za ta izlet, vsaj pa tudi vsak rad pohiti v prijazno Škofjo Loko. Pričakujemo tedaj obilne udeležbe.

Obrotna zadruga na Bledu priredi dne 7. junija ob 9. uri dopoldne pre-izkušnjo obrtnih vajencev in pisarni zadrugne bolniške blagajne na Ble-du. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti pre-izkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katere je koleka prosta najkasneje do 1. ju-nija t. l. Pristojbina znaša 6 K, cprostnina pa 5 K. Vajenci nečlani obrtne zadruge na Bledu plačajo 12 kon pristojbine.

Razgled po slovanskem svetu.

— Iz Srbije. Vlada pripravlja za-konsko predlogo za regulacijo učiteljskih plač z začetno plačo 1200 K, ki se zviša na štiri tisoče kron, s ka-terimi gre učitelji v pokoj. — Tudi

profesorske plače so razmeroma boljše nego v nekaterih drugih državah. Tako dobiva suplent v Srbiji 1800 K na leto, dočim ima na Hrvaškem samo 1200 kron plače. — Ministrstvo za narodno gospodarstvo je proglasilo, da nobena prodaja in noben kup neprimičnin v Novi Srbiji ni veljaven, dokler ga ministrstvo ne potrdi. — Kralj je podpisal ukaz, s katerim sta se otvorili še dve novi poljedelski šoli v Novi Srbiji: na državnih posestvih v Skoplju in v Bitolju. — Naučni minister je sporazumno z metropolitom Dimitrijem odredil, da se mora vsako leto 11. maja, (po našem koledarju 24. maja) praznovati praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda kot narodnih svetnikov. — Kralj pojde koncem maja v novo ozemlje, kjer obišče Bitolju, Ohrid in Strugo. Mnogo se govori o sklicanju velike narodne skupščine. Prva je zborovala l. 1869. Od tedaj je bilo 52 srbskih vlad, državna zbornica pa je bila sklicana 65krat. — Po slavnostni otvoritvi trgovinske zbornice v Skoplju in Bitolju so se peljali zastopniki belgradske trgovinske zbornice v Solun, kjer so se posvetovali z zastopniki odtodne grške zbornice o ureditvi trgovskih stikov. — Za Ševčenkovo spomenik je dozdaj nabral kijevski odbor 75.000 rubljev.

— Slike Chelmonjskega doma in v tujini. Slavni poljski slikar Chelmonjski, ki je pred kratkim umrl, je živel v Parizu. Njegove slike je kupoval umetniški zavod Goupila, ki mnogo trguje z Londonom in Ameriko. Za slike je plačeval 8000—40.000 frankov. Mnogo slik je kupil angleški milijonar Stewart. Poljaki imajo le par slik svojega slavnega rokaja, večina slik je v tujini. Ko je ponujal Chelmonjski krakovskemu muzeju sliko za 300 kron, je muzej ni hotel kupiti. Ponujali so mu za njo 200 K. To sliko je pozneje prodal Goupilu za 8000 frankov.

— Tridesetletnica smrti slavnega češkega skladatelja Smetane. 12. maja je minulo 30 let, ko je umrl ustanovitelj narodne češke godbe, Bedřich Smetana.

Izpred sodišča.

Ukradeni dnevnik. Pred dunajskim kazenskim senatom se je pričela predvčerajšnjim zanimiva razprava, pri kateri igra glavno vlogo grofica Vera Esterhazy. Grofici je namreč zmanjkalo dne 24. februarja t. l. njen dnevnik, v katerem je imela napisanih mnogo stvari, ki bi ne sodile pred javnost, posebno ne, ker je pisala, kakor sama zatrjuje, v knjigo stvari, ki jih ni nikdar doživela in ki bi imele zlasti vpliv na sodbo psihiatrov, ki naj preiščejo njeno duševno stanje, ker jo nameravajo njeni sorodniki radi slaboumnosti staviti pod kuratelo. Tatvine njenega dnevnika je osumljen baron Stralendorff in strežnica grofice Ema Böjty. Ta je glasom obtožnice pomagala baronu Stralendorffu, da je z njeno pomočjo ukradel dnevnik grofice. V dnevniku je baje tudi zelo kompromitujoče pisala grofica o nekem razmerju do odvetnika dr. Mahlerja. Baron Stralendorff, ki je brez vsakega premoženja in brez fiksnih dohodkov, je zasledoval grofico Esterhazy, in sicer v svrhu, da bi se z njo poročil ter se tako rešil iz svojega obupnega finančnega položaja. Ker je pa grofica bila zelo oprezna, radi tožbe, ki je bila naperjena proti njej z namenom, da se jo spravi pod kuratelo, in ker ni marala za barona ter ga je ponovno zavrnila, sklenil je baron Stralendorff, seznaniti se z njeno strežnico, kar je tudi storil. Še predno pa je jela grofica pisati dnevnik, ki se je dal zaklepati in katerega je imela spravljena vedno v zaprti omari, je prinašala strežnica Böjty k grofu v sobo biležnice grofice. Ko je pozneje kupila grofica dnevnik, ki se je dal zaklepati, je baron toliko časa nagovarjal strežnico, da mu je izročila ključ od omare in da mu je preskrbela odtis ključavnice. Baron Stralendorff je nato skušal odpreti dnevnik, a ni šlo. Par dni nato je dnevnik grofice izginil. Grofica je naznanila celo stvar odvetniku dr. Mahlerju, ki je takoj sumil kot storilca barona Stralendorffa ter se pričel pogajati z njim. Baron je zahteval za posredovanje, to je za to, da preskrbi grofici njen dnevnik, 100.000 K, katere bi moral izročiti, kakor on pravi, tatovom, da mu ti izroče dnevnik. Dr. Mahler je ponudil baronu 30.000 K, ki jih pa baron ni hotel sprejeti, ker se je bal, da tatovi s to vsoto ne bodo zadovoljni. Nato je prišel dr. Mahler na misel, da je najbrže baron sam storilec. Poklical ga je iz Požuna, kjer se je takrat ravno nahajal, na Dunaj, sestali so se dr. Mahler, njegova soproga, grofica Esterhazy in baron Stralendorff v »Grandhotelu« in ker baron s vsoto 30.000 K ni bil zadovoljen ter je vedno govoril o tatovih, ki zahtevajo 80.000 K ter da zase ne za-

hteva ničesar razen službe osebnega tajnika pri grofici, ga je dal dr. Mahler aretirati. Tako sta prišla na zahtojno klop radi tatvine in izsiljevanja baron Stralendorff in strežnica Böjty. — Obtožnica pove pred sodiščem, kako jo je nagovarjal baron Stralendorff, da mu je prinašala biležne grofice, kako je bil nato iznenađen, ko je grofica naročila zaklopni dnevnik, kako je ona na njegov poziv napravila odtis od ključavnice, ne ve pa, da bi bil baron ukradel dnevnik, »ker baroni vendar ne kradejo«. Kdo in kako je bil dnevnik ukraden, strežnica ne ve. — Baron Stralendorff izjavlja, da je imel edino namen, bližati se grofici Esterhazy in da je ponudil svojo pomoč pri iskanju izginolega dnevnika pod pogojem, da postane tajnik pri grofici. O tatovih noče ničesar natančnega izpovedati ter le pripoveduje o pogajanjih z odvetnikom dr. Mahlerjem. Nikakor pa ni on ukradel dnevnika in tudi ni imel namena izsiljevanja. — Priča Vera Esterhazy pripoveduje, da ji je bila od vsega početka oseba barona Stralendorffa zelo nesimpatična in da se ga je zlasti pri zadnjem sestanku v »Grandhotelu« direktno bala. Pove tudi, kako je opazila, da ji manjka njen dnevnik, dne 24. februarja. Obenem tudi izjavlja, da je res dala dr. Mahlerju na razpolago večjo vsoto denarja za slučaj, da se dnevnik, ki je zanj velike važnosti, najde. — Po zaslišanju priče grofice Esterhazy, se je obravnavna prekinila in se nadaljevala včeraj. — Pri včerajšnjem dopoldanskem razpravi je bil zaslišan dr. Mahler, ki izpove v smislu obtožnice. Nato so izpovedale še druge priče, večinoma vse v smislu obtožnice. — Po govoru državnega pravdnika in zagovornikov, se je razglasila razsodba. Sodišče je obsodilo nato barona Stralendorffa radi izsiljevanja na eno leto težke ječe, strežnica Ema Böjty pa je bila oproščena.

Razne stvari.

* Stavka farmacevtov v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da je končana stavka farmacevtov, ker so se sporazumeli farmacevti in lekar-narji.

* Defraudacija v društvu čeških časnikarjev. Kakor smo že poročali, je pokojni tajnik društva čeških časnikarjev Kafta poneveril 75.000 K. Zdaj so aretirali njegovo vdovo.

* Polom pariške banke. Iz Pariza poročajo: Po hišni preiskavi v lokalih zavoda »Banque minière et metallurgique«, ki ga toži več oškodovanih oseb, so bili aretirani trije upravni svetniki.

* Črne koze v Pragi. Iz Prage poročajo: Na tukajšnji fakulteti češke univerze dela prof. Hlava zadnje štirinajst dni poskuse na opicah z nekim novim serumom proti kozam. Zdaj so oboleli štiri medicinci, ki so pomagali pri poskusih.

* Sufragetke v Ameriki. Iz Washingtona poročajo: Sufragetke Združenih držav so v nedeljo priredile demonstracijo pred Kpitolom. Vse države so bile zastopane v sprevodu, ki je štel pet tisoč sufragetek. Razentega je bilo tisoč mladih deklic, divizija kavalerie sufragetek, mnogo heroldinj itd.

* Samomorilčeva oporoka za dobrodelne namene. Iz Osjeka poročajo: Kemik Josip Stumpf je izvršil zaradi neozdravljive bolezni samomor. Svoje posestvo blizu Osjeka, ki je vredno 140.000 kron, je zapustil občini osješki v svrhu zgradbe hiralnice. 10.000 kron je zapustil za siromake mesta Osjeka in v druge dobrodelne namene.

* Sleparije na pariški pošti. Iz Pariza poročajo: Poštna uprava je zasledila veliko sleparijo. Oškodovana je za pol milijona frankov. V zadnjih tednih so neznanji sleparji, ki so bili v zvezi s poštnimi uradniki, utihotali več nego dvatisoč ponarejenih poštinih nakaznic v poštne vreče. Sleparijo so zasledili na ta način, da so pri kontroli našli dvojne številke nakaznic.

* Konzul umorjen. Iz Tunisa poročajo: Ko so 11. t. m. železniški nastavljenji preiskali vlak, v katerem so se pripeljali pasajirji francoskega poštnega parnika, so našli v kupeju prvega razreda površnik, dežnik in kravato palico. V površniku so našli papirje z imenom Papp, ruskega in norveškega konzula v Tunisu. Prtljage ni bilo nikjer. Truplo Pappovo so našli na progi, 25 kilometrov od Bizerte. Najbrže se je zgodil roparski umor.

* Izseljeniški škandal v Galiciji. Iz Krakova poročajo: Preiskava glede izseljeniških afer družbe Canadian je končana. Sodni dvor bo predlagal najvišjemu sodišču, naj se končna obravnava proti osebam, ki so bile aretirane v Galiciji, vrši pred dunajskim delnim sodiščem. Med akti je mnogo dokumentov, ki kompromitirajo parlamentarne in razne višje osebe. Te dokumente pa so

izločili iz procesnega materiala in se o njih ne bo govorilo pri kazenski razpravi.

* Senzacionalne aretacije v Zagrebu. V Zagrebu je policija segla v ono močvirje, v katerem se je potopilo mnogo mladih, še nedorastlih deklic. Aretirala je sodovnico Slavko Veršcevo in njenega ljubimca Mirka Reberskega, ki sta zavajala mlade deklice ter jih za drag denar prodajala raznim lahkoživcem. Policija je aretirala tudi zagrebške stavbenika Grossa, ki ima mnogo grehov nad seboj. Nadaljna razkritja se pričakujejo.

* Štirideset ruskih tovarnarjev aretiranih. Po daljši preiskavi je bilo aretiranih 40 tovarnarjev v Ivanovo-Voznesensku. Zagovarjati se bodo morali, ker niso ničesar napravili proti temu, da bi odtoki iz njihovih tovarn ne onesčitovali reke Uvodo tako, da v njej ne morejo živeti niti ribe in da poplave te reke zastrupljajo tudi polja na obeh bregovih reke, kar čestokrat povzroča, da poginejo živali. V Uvodu je toliko nafte, da je reka nekoč gorela.

* Verski norci. Iz Rima poročajo: V Salernu se te dni odigravajo prizori, ki spominjajo na najtemnejši srednji vek. Čez šeststo kmetov, mož in žen, oboroženih z različni predmeti, iščejo po okolici Cilenta, da bi našli kosti neke svetnice, ki mora biti tam neke pokopana. Svetnica se vsako noč prikazuje neki stari nuni ter jo prosi, naj jo pusti dostojno pokopati. Prismojeno prebivalstvo je tako vznemirjeno, da so morali poslati celo četo orožnikov, ki so nagnali ljudi v njihova bivališča.

Gospodom gostilničarjem na Kranjskem.

Pod tem naslovom je povabil v »Slov. Narodu« gospod Pavel Dostal kranjske gostilničarje, da skupno s koroškimi gostilničarji ustanovijo družbo z omejeno zavezo v svrhu nakupa pivovarne v Lescah. Že naglašanje deželnega partikularizma mi malo ugaja. Zakaj bi se ne reklo: »Slovenski gostilničarji se vabijo« itd. Oglasil sem se pa pred vsem radi trditve gospoda Dostala: »da je sedaj dana prilika, da se gostilničarji z lastno močjo store neodvisne od kartela pivovarjarjev, češ, da bo s tem omogočeno gostilničarjem dobivati dobro in ceno pivo in bude obenem onemogočeno zvišanje cen pivovarniškega kartela«. Gospod Dostal ne pozna dobro razmer pivovarniške industrije v slovenskih deželah, sicer gotovo ne binapisalovega članka v tej obliki in ga bi ne podprl s takimi trditvami. Slovenci imamo malo industrije, a kar je imamo, se ta se mora težko boriti proti nemški konkurenci. Imamo četrto slovenskih pivovaren: Delniško pivovarno Laški trg in Zalec, Jadransko pivovarno v Senožečah, Mengeško in Vrhnisko pivovarno. Niti eno od teh podjetij ni v kartelu. V pivovarniškem kartelu se nahajajo danes samo nemške pivovarne, vse slovenske pivovarne stoje izven kartela. Res je, da deluje pivovarniški kartel z vsoto silo na to, da bi uničil slovenske pivovarne, da bi potem absolutno zavladal in diktiral po svoji volji cene za pivo. V tem pogledu ima gospod Dostal prav. Pivovarniški kartel se res trudi in gmotno žrtvuje, da bi zavojeval vse naše kraje, slednjo našo gorsko vas. Ali sredstvo, ki ga gospod Dostal nasvetuje gostilničarjem, ne vodi k uresničenju njegove želje. Vsi slovenski gostilničarji se že danes lahko store neodvisne od nemškega pivovarniškega kartela — saj jim ni treba storiti drugega, kakor pristopiti kot odjemalci k slovenskim pivovarnam. Nič ne jim tega ne more braniti, najmanj pa njihova narodna zavednost in njih narodni ponos. Gotovo pa nima nihče nič proti temu, če kupijo slovenski gostilničarji pivovarno na Lescah. Nasprotno veselimo se svojega novega narodnega podjetja, svojega novega narodnega bojnika proti nemškemu pivovarniškega kartelu. Eno pa mirno trdim, naj kupijo gospodje gostilničarji še tako ceno pivovarno v Lescah, piva zategadelj ne bodo dobili boljše in ne cenejšega, kakor ga lahko dobijo že sedaj pri domačih slovenskih podjetjih. Glede kvalitete piva in potrebe posebno dobro konkurira. Delniška pivovarna v Laškem trgu, to naše največje slovensko pivovarniško podjetje. Danes je njeno pivo na glasu, da je boljše od nemških izdelkov. Tudi pivo drugih slovenskih pivovaren je dobro in uspešno konkurira s kvaliteto nemških pivovaren. In vendar prodajo domače slovenske pivovarne v slovenskih deželah komaj 5%, dočim ga prodajo nemške pivovarne 95% piva. Ali si morete predstavljati tako razmerje na Češkem ali med na-

šimi Nemci? Ali si je mogoče misliti razvoj češke industrije, če bi je ne podpirala njih narodna zavednost. Slovenski gostilničarji in pred vsem slovenski pivci bi morali vendar vedeti, da neposredno podpirajo »Südmarko« in »Schulverein« s svojo nedosednostjo v narodno gospodarskih vprašanjih. Ali ni mogoče, da bi tudi v tem oziru enkrat prodrla med Slovenci narodna zavednost, katere je tako mnogo v govorancah in časopisju in bi prešla od besed do dejanj? Če bi se to zgodilo, gospod Dostal, pa bi postali vsi slovenski gostilničarji — neodvisni od nemškega kartela.

Jože Smertnik.

Telefon in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 14. maja. Oficijski bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju pravi: Noč je bila dobra. Katar je neizpremenjen. Splošno stanje in razpoloženje zadovoljivo.

Delegacije.

Budimpešta, 14. maja. Mornariška uprava namerava oddati zgradbo dveh dreadnoughtov v Avstriji in dveh dreadnoughtov na Hrvaškem Primorju, oziroma kakor pravijo, na Ogrskem. Da bo dosegla Avstrija svoj višji kontingent, ki mu gre, naj bi dobila Avstrija zgradbo manjših ladij. Avstrijske delegate je ta ključ močno vznemirila.

Budimpešta, 14. maja. Govori se, da bodo razprave v odsekah avstrijske delegacije že koncem tega tedna. Prva plenarna seja bo potem baje sklicana prihodnji teden v torek.

Budimpešta, 14. maja. Kredit 426 milijonov za zgradbo vojnih ladij, se bo razdelil tako, da odpade na avstrijsko industrijo 261,183.000 kron, na Ogrsko industrijo pa 137,151.000 K. Ostalo gre za dobave, ki so bile oddane arzenalu.

Budimpešta, 14. maja. Opozicijski delegati so imeli predvčerajšnjem sejo, v kateri so sklenili, da se bodo polnoštevilno udeležili plenarnih sej. Vsi opozicijski delegati se bodo v dolgih govorih bavili zlasti z notranjepolitičnim položajem. Glede poblastila za posojilo pripravljajo nezaupnico vladi.

Budimpešta, 14. maja. Bosanski odsek avstrijske delegacije je nadaljeval danes razpravo. Prvi je govoril grof Rey, ki se je pritoževal nad zapostavljenjem poljskih kolonistov v Bosni in Hercegovini. Delegat Nemec je govoril o neurejenih razmerah, ki vladajo v Bosni in Hercegovini, kjer vlada policijski režim in se zavira svoboda javnega mnenja. Obširno je govoril o delavskem vprašanju ter se pritoževal nad počasnim izvrševanjem odkupa kmetov in zanemarjanjem bosanskih šol. Nato je govoril skupni finančni minister Bilinski.

Svetovni mirovni kongres.

Dunaj, 14. maja. Organizacijski odsek 21. svetovnega mirovnega kongresa razpošilja vabila h kongresu, ki bo zboroval to pot od 15. do 19. septembra t. l. v dunajskem parlamentu.

Razredna loterija.

Dunaj, 14. maja. Danes je drugi dan zrebanja prvega razreda druge razredne loterije: 30.000 K je dobila št. 21.313; po 2000 kron št. 9391, 49.059, 13.960, 153.351 in 156.800; po 1000 K pa št. 19.186, 34.184, 57.461, 65.378, 65.744, 79.862, 80.383, 124.008 in 132.093.

Štibral f.

Dunaj, 14. maja. V nekem sanatoriju je danes umrl bivši sekcijski šef Štibral znan kot strokovnjak v trgovinskih zadevah.

Proces Šviha.

Praga, 14. maja. Zanimanje za današnjo razpravo je že mogoče še večje, kakor je bilo včeraj. Že v zgodnjih jutranjih urah je množica oblegala sodno poslopje. Veliko število policistov vzdržuje mir in red. Kot prvi je bil zaslišan jurist Woldan, ki je izpovedal, da je izvedel od svoje matere, da je Šviha policijski konfident. Povedal je to pravniku Pastiki, ki je v svojem idealizmu smatral za potrebno, da se Šviha razkrinka. Posebno pozornost je vzbujala izpoved češkega agrarnega poslanca Viškovskega, ki je izpovedal, da je neki dan na Dunaju v nekem ministru videl referat o neki tajni seji češkega narodnega sveta, ki se je bila vršila ob njegovi nenavzočnosti. Ko se je vrnil v Prago, je tam pogledal v protokol te seje ter videl, da se referat v ministru popopolnoma ujema s protokolom. Poizvedoval je nato, kateri člani so bili pri tej seji navzoči. Tudi Šviha je bil član narodnega sveta, pri tej seji pa ni bil navzoč. — Sodišče je nadalje sklenilo zaslišati detektiva Pandelička, ki ga je baje Klma poslal k Švihi no-

cigare. Pandeliček je sedaj detektiv v Konopištu. Zastopnik Bouček je predlagal, da naj se zasliši še nekateri policijski uradniki. Sodišče bo o tem predlogu pozneje sklepalo. Danes se zasliši kot priča Šviha sam. Napisal je obširen memorandum, ki ga bo z dovoljenjem predsedstva prečital. Proces bo trajal najmanj še jutri ter se bo končal šele pozno zvečer.

Praga, 14. maja. V nadaljnjem zaslišanju izpove poslanec Viškovsky podrobnosti iz slovenskega komiteja, ki je pripravljaval vseslovensko razstavo v Pragi. Pravi, da je tudi o teh sejah imela vlada točne informacije. Na vprašanje dr. Trauba, pove da Šviha ni bil član komiteja. Priča odvetnik dr. Josifko izpove, da je videl 9. marca, ko je bila afera že v listih, Šviha s soprogo na kolodvoru, kjer se je živahno razgovarjal s konfidentom Špečekom. Železniški uslužbenec so mu povedali, da prihaja Šviha večkrat na kolodvor ter se tam shaja s Špačekom. Dr. Traub pravi, da bo poslanec Formanek izpovedal, da je bil Šviha sam na kolodvoru. Sodišču je došel dopis dr. Matuša, v katerem pravi ta, da ne more prisostvovati izpovedi dr. Švihe, kakor je to včeraj obljubil. Sodišče je odklonilo zaslišanje policijskih uradnikov, privolilo pa v zaslišanje soproge komisarja Klime. Zaslišani bodo še Stribrny, ga. Šviha, Klofač, Vejvara in nekateri praški odvetniki.

Otrpnenje tilnika.

Pulj, 14. maja. Uradno je dognano in se uradno razglasa, da je med mornariškim naraščajem na vojni ladji »Zenta« izbruhnilo otrpnenje tilnika. Do sedaj so zboleli trije mladeniči.

Reški župan.

Budimpešta, 14. maja. Kakor se zatrjuje, bo novoizvoljeni reški župan Corossac od cesarja potrjen.

Potres na Siciliji.

Catania, 14. maja. V Lingui glosi, Randazzu in Minen so čutili včeraj dva močna potresna sunka. Prebivalstva se je polastila panika. Srednji krater Etne bruhla lavo in gosti oblaki dima se vale iz njega.

Irsko vprašanje.

Berolin, 14. maja. Iz Londona poročajo, da so Ulsterci v Belfastu izkrcali 20 strojnih pušk kljub temu, da patrolirajo ob obali vojne ladje.

Zedinjene države in Mehika.

London, 14. maja. Po krvavem boju so Huertovi vojščaki zopet iztrgali Tampico iz rok revolucijsnarjev.

* * *

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Rim, 14. maja. Albanski ministriški predsednik Turkan paša je dospel sem ter imel daljšo konferenco z di San Giulianom. Turkan paša obišče nato tudi Dunaj.

Severno-albanska meja.

Draž, 14. maja. Zatrjuje se, da je mednarodna komisija za odločitev severnih mej Albanije ustavila svoja dela ter se vrnila v Škader. Prišlo je namreč med italijanskim in francoskim delegatom do diference, ker je zahteval francoski delegat baje prevelike korekture v prilog Crni Gori.

Srbsko častniško društvo.

Belgrad, 14. maja. »Zvono« poroča, da je sporočila Mednarodna banka v Petrogradu, ki je bila dala srbskemu častniškemu društvu posojilo 4 milijonov dinarjev, da bo zahtevala konkurz društva, ker ne izpolnjuje svojih obveznosti.

Srbski izvoz.

Belgrad, 14. maja. Razvoj izvoza Srbije vedno bolj napreduje. Ena sama firma je odposlala od 1. januarja t. l. naprej preko Soluna 7000 glav govedi in nad 3000 svinj. Z ozirom na veliki izvoz proti vzhodni obali Sredozemskega morja, v Južno Italijo in Sicilijo, je sklenila srbska vlada ustanoviti na Malti srbsko trgovinsko agenturo.

Epirsko vprašanje.

London, 14. maja. »Times« poročajo iz Krfa, da je prišlo med epirsko avtonomno vlado in med narodno kontrolno komisijo do sporazuma. Treba je samo še, da albanska vlada to potrdi.

Orška.

Atene, 14. maja. Vojni minister je dal vse novince in rezerviste iz Makedonije pripeljati v Atene, kjer jih bodo porazdelili med tamošnje polke. Razen tega se bodo ustanovile za te vojaške večerne šole, da se izuče v grščini.

Italija in Egejski otoki.

Carigrad, 14. maja. Med Italijo in Angleško je prišlo do popolnega sporazuma glede proge Adalia-Burdur, ki jo zahteva Italija kot odškodnino za upravo onih 12 otokov, ki jih je zasedla Italija za časa svoje vojne s Turčijo.

Gospodarstvo.

Tečaj za knjigovodstvo, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrti, je namenjen pred vsem obrtnikom iz Ljubljane in okolice. Ker bo zavod priredil v letošnjem poletju v Ljubljani tudi po en tečaj za krojače in krojačice, za kojih udeležence se bo priredil tudi skupni strokovni knjigovodski pouk, se opozarjajo s tem, da naj se zglašajo za navedeni knjigovodski tečaj pred vsem obrtniki drugih strok. Priglasilo naj se prijavi v najkrajšem času ustmeno ali pismeno v pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22.

Podkovska šola v Ljubljani. Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. julija 1914. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vložijo prošnjo za sprejem do 15. junija t. l. pri ravnatelstvu podkovske šole v Ljubljani. Več je razvideti iz »Kmetovalca«. — Škufnje na podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 30. junija t. l. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri ravnatelstvu podkovske šole do 15. junija t. l. prošnjo za sprejem k skušnji.

Prekomorsko izseljevanje. Aprila t. l. se je izselilo čez Hamburg 12.119 oseb proti 12.490 osebam meseca marca t. l. in 18.730 osebam v mesecu aprilu 1913. Od 1. januarja do konca aprila t. l. se je izselilo čez Hamburg 38.771 oseb proti 54.261 v isti dobi lani. — Čez Bremen se je izselilo meseca aprila t. l. 15.321 oseb proti 19.133 osebam meseca marca t. l. in 26.803 osebam meseca aprila 1913. Prekomorsko izseljevanje čez Hamburg in Bremen se je torej letos napram lani znatno znižalo.

C. kr. avstr. državne železnice. S 1. majem t. l. je pričel poletni vojni red in so se uvedla različna zboljšanja. Tako vozita na progi Jesenice - Trst c. kr. drž. žel. vlaka št. 109 in 110, ki sta že vozila lansk. poletje in omogočujeta zvezo iz in na Pariz preko Švice, Ariburga, Puštrke doline, Beljaka, Podrožice, tudi letos. (Prihod v Trst ob 4. uri 32 min. popoldne, odhod ob 11. uri 5 min. popoldne.) Podnevni brzovlak vozi kakor v prejšnjih letih deljeno in služita vlaka št. 607 in 608 (prihod v Trst ob 7. uri 41 min. popoldne, odhod ob 8. uri 41 min. popoldne, odhod ob 8. uri 41 min. popoldne) za smer na Dunaj i. k. in Linc, Prago, Berlin čez Celovec-Pyrhnsko železnico, vlaka št. 707 in 708 za smer na Inomost, Monakovo, Berlin čez Beljak-tursko železnico. Znatno spremenjen je vlak št. 702; iz Trsta odhaja pol ure prej, namreč ob 5. uri 30 min. popoldne in se je s to preložitvijo omogočila zveza na vlak št. 902 v Pontabliju, tako da se je od maja lahko zopet oživila zveza z brzovlakom iz Trsta na Dunaj zapadni kolo-dvor z direktnimi vozovi; nadalje je omogočila ta preložitve zvezo vlaka št. 702 z vlakom št. 2 Solnogradu čez Lince na Dunaj zapadni kolo-dvor. Pri vlakih št. 705 in 706 vozi nov kurzni voz Altona-Hamburg-Trst, koja relacija se prevozi v obeh smereh v približno 26 urah. Pri vlakih št. 701 in 702 vozi med Beljako in Trstom jedilni voz. Na isterskih progah izostanejo s 1. majem t. l. jedilni vozovi, ki so bili do sedaj v prometu pri vlakih št. 216/315 in 302/219 med Trstom in Puljem. Nadalje se je uvedla novost, ki bo zlasti turistiki dobro služila, da bo vozil vlak št. 390 z vozovi III. razreda ob nedeljah in praznikih iz Herpelj-Kozine v Divačo, vsled česar bo možno odpotovati z vlakom št. 216 ob 9. uri 10 min. popoldne iz Trsta c. kr. drž. žel. in priti v Divačo ob 10. uri 49 min. popoldne. Na progi Trbič-Ljubljana g. k. je najvažnejša sprememba preložitve vlaka št. 1712, ki odhaja, ko dobi zvezo na južnoželezniški vlak št. 5 iz Dunaja, ob 6. uri popoldne iz Ljubljane g. k. in ima po tem točno zvezo na Jesenicah na vlak št. 701 v Trst in na vlak št. 12 na Celovec in Beljak, ki je tudi preložen na zgođaj. Ob nedeljah in praznikih bosta vozila vlaka št. 1730 in 1731 na progi Ljubljana g. k.-Kranj. Na dolenskih progah je vojni red popolnoma na novo ure-

jen z ozirom na progo Rudolfovo-Metlika-Bubnjarci, ki se odpravi tekom maja, kar je razvidno iz dotičnih voznih redov. Novost je uvedba četrtega para vlakov na progi Ljubljana-Rudolfovo in vsakdanja vožnja dosega le ob ponedeljkih in semanjih dneh v Rudolfovo vozečega vlaka-vega para iz St. Janža, ozir. Trebnjega v Rudolfovo in Stražo-Toplice, odhod iz St. Janža ob 5. uri 35 min. popoldne, prihod v Stražo-Toplice ob 7. uri 42 min. popoldne, odhod iz Straže-Toplice ob 7. uri 51 min. popoldne, prihod v St. Janž ob 11. uri 13 min. popoldne.

Organizacija privatnih bančnih firm v Nemčiji. Med berolinskimi in drugimi bankirji v Nemčiji se je zopet pojavilo stremenje, da ustanove ožjo organizacijo. V nedeljo se je vršilo v Berlinu zborovanje zastopnikov v to svrhu ustanovljenih organizacij po deželi in zastopnikov številnih berolinskih bančnih firm, na katerem so govorili o vprašanju organizacije. Govorili so o tem, kako naj se manjše banke in privatni bankirji uveljavijo proti premoči velebank. Na čelu te akcije je berolinska bančna firma Marcus Nelken in sin. S pomočjo te organizacije nameravajo dotični bankirji izvrševati tudi velike finančne kupčije, ki so jih do zdaj izvrševali skoraj izključno le velebanke. Predvsem bodo izvrševali konzorčne kupčije, nadalje se nameravajo udeleževati večjih komunalnih posojil in ustanovitvev industrijskih podjetij. Berolinska organizacija bo v ozkem stiku z organizacijami po deželi. Nedeljskega zborovanja se je udeležilo več nego sto privatnih bankirjev. Sklenili so soglasno ustanoviti zvezo privatnih bančnih firm v Nemčiji. Združitev sestaja zazdaj iz monakovske bančne zveze, iz frankobrodsk. filijalne zveze nemških privatnih bančnih firm, iz zveze priv. bančnih zavodov v Šleziji in na Poznanjskem in iz zveze srednjememskih bančnih firm. Nameravajo ustanoviti še nadalje mestne organizacije bankirjev, predvsem v Berlinu. Za razvoj nemške bančne organizacije je ta organizacija nedvomno simptomatičen pojav.

Za prečitane časopise

prosi »Branibor«, da jih pošilja na mejo. Sprejemajo jih trafike: Dolenec v Prešernovi ulici, Šešark v Šelburgovi ulici, Kleindienst na Jurčičevem in Velkavrh na Sv. Jakoba trgu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. maja: Vatroslav Holz, bančni uradnik v pok. in pisatelj, 70 let, Marije Terezije cesta 10. — Marija Škerl, zasebnica, 36 let, Dunajska cesta 52. — Viktorija Benedikt, roj. Mrhar, trgovčeva vdova, 65 let, Poljanski nasip 34.

Dne 10. maja: Marjana Knez, mestna uboga, 88 let, Karlovska cesta št. 7. — Stanislav Lenarčič, sin tovarniškega ključarja, 1 mesec, Rožna ulica 1.

Dne 12. maja: Klavdija Favaj, hiralica, 31 let, Radeckega cesta 9. — Matija Jankovič, bivši kovač, 78 let, Hlovice 7. — Karolina Oblak, krojačeva hči, 2 meseca, Streliška ulica 15.

Dne 13. maja: Josip Vindišer, delavec - hiralac, 76 let, Radeckega cesta 9.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ni več skrivnost, da mnogo ti-soč žensk za negovanje polti proti pegam, ogrcem, lisam itd. uspešno rabi preizkušeni Fellerjev rastlinski fluid z zn. »Elsa fluid«, ker je njega dobrodejni vpliv na kožo pri negovanju lepote prav tako dragocen, kakor pri oslabelejših očeh, migljanju pred očmi, migreni in bolečinah v obrazu. 12 steklenic pošlje franco za 5 K le-karnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg t. 238 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve presnavljanje urejačice rabarbarske kroglice z znakom »Elsa kroglice« naročimo lahko obenem, 6 škatlic franco samo 4 krone.

Mnenje gospoda dr. Rudolfa Eisenmengerja Szászváros.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Sporočam Vam, da rad predpišujem Vaše Serravallovo kina - vino z železom pri malokrvnosti - toliko primarni kakor sekundarni - kjer manjka tek in bolniki ga radi jemljejo. Krvno stanje kakor tudi tek se v vsakem slučaju izboljšata.

Szászváros, 7. maja 1909.

Dr. R. Eisenmenger.

Negovanje zdravja.

Vsak ima v svoji rodbini ali je med svojimi prijatelji že doživel slučaje bolezni, za katere absolutno ni bilo uganiti, kaj da jim je vzrok. Bolezen je prišla in nihče, tudi zdravnik ni vedel, odkod. Naši raziskovalci so torej že dolgo iskali, da bi takim zagonetnim bolezenskim vzrokom prišli na sled, in sedaj nam prihaja vest, da je razkrita ena najbolj razširjenih razširjevalnic bolezni - v samih človekovih ustih. Vzrok je tako preprost in dokaz tako jase, da se je čuditi, da nismo že zdavnaj prišli na to.

Stvar je kratko ta - le: Vsak človek sprejema vase z dihanjem ali med hrano premnogo bakterij, deloma docela nedolžnih, deloma škodljivih. Med temi škodljivimi so taki, ki razdejavajo zobe in taki, ki naravnost lahko povzročijo bolezni. Ako torej ustna duplina ni čista, sleznica vneta, na zobeh pa umazana plast, ali pa v špranjah med zobmi ostanki jedi, se vseljene bakterije razmnože v stotine milijonov. Ako torej ustnih duplin ne očistimo vsak dan večkrat z antiseptično ustno vodo (Odol), se kmalu pokažejo zle posledice. Množice bakterij se pri dihanju vsesajo v pljuča, ali pa z ranami, ali zobno fistulo dospo v kri, razentega pa svojemu presnavljanju neprestano proizvajajo strupene snovi, ki preidejo deloma v želodec, deloma v kri in tako nastanejo slabosti, glavobol, pomanjkanje teka, motenja prebave, obolenosti vratnih žlez in pljuč, da celo očesne in ušesne bolezni in zastrupljenosti krvi se je že opazilo. Koliko nevrastenikov neki hodi okoli, ki se imajo za svoje mučno življenje zahvaliti temu smešnemu vzroku. (Smešnemu zato, ker se mu je lahko izogniti.)

Ne more biti zatorej zadosti nujno nasvetovano, da se navadimo na pridno negovanje zob z Odolom. Kdor Odol dosledno rabi vsak dan, po naši današnji znanosti kar najbolje neguje zobe in usta. (1891)

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

Bay - rum s konjčkom

tvrdke Bergmann & Co, Detin na Labi Original vseh znakov bay-ruma, za-branjuje tvoritev prihlaja, pre-zgodnje osiivenje in izpadanje las, jaci žive in dela polne, mehke lase, poleg tega je pa krepko vteralo proti onemoglosti udov (po napornih hojah) proti revmatičnim bolečinam itd. Vsak dan priznana pisma! - Pazite izrecno na zalepno znamko »konji-ček«. Steklenica K 2 in 4 se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah. 893

Novi, Morško kopališče, klimatsko letišče hrvaške Primorje.

Dao morsko naplavljen s čistim peskom, morje plitko in čisto, moderno urejena solnčna in zračna kopališča, solnčno kopališče na pečinah, hladovita obalna pot, perivoj, kopališča glasba, zabave, lepa okolica za izlete, dobre restavracije, 500 urejenih sob v hotelih in vilah. Brez prahu, brez magle in brez moskov. Prospekte in navodila daje

Ljetilišne povjerenstvo.

Baška otek Er-lara.

Slovanke kopališče. Prospekte pošilja Anto Todor, lastnik hotela »Velebit«. Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno. 1826

Ideal vseh dam je, imeti lep obraz in polt nežno in aristokratsko, kar je zna-menje prave lepote. Nič gub, nič izpuščajev, nič peg; koža čista in zdrava, to so uspehi, ki se dose-žejo z uporabo mazial Orén e Simon, pudra in mila Simon. Zahte-vajte pravo znamko.

Zlata svetinja
Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Seydlin

Izdeluje O. Seydl Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnjo in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlin**.

Borzna poročila.

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 14. maja 1914

Naložbeni papirji.	Denarji	Biogovni
4% majeva renta	82-25	82-45
4-20% srebrna renta	85-35	85-55
4% avstr. krona renta	82-35	82-75
4% ogr. krona renta	81-—	81-20
4% kranjske dež. posojilo	—	89-—
4% k. o. češke dež. banke	87-25	88-25

Srečke.	432-—	442-—
Srečke iz l. 1860 1/2	660-—	670-—
„ tiske	291-—	301-—
„ zemeljske I. izdaje	219-50	229-50
„ II.	240-—	250-—
„ ogrske hipotečne	227-—	237-—
„ dun. komunale	469-—	479-—
„ avstr. kreditne	475-50	485-50
„ ljubljanske	56-25	62-5
„ avstr. rdeč. križa	51-75	55-75
„ ogr.	29-—	33-—
„ bazilika	25-—	29-—
„ turške	219-—	222-—

Dolnice.	402-—	403-50
Ljubljanske kreditne banke	607-—	608-—
Avstr. kreditnega zavoda	511-50	512-50
Dunajske bančne družbe	97-90	98-90
Južne železnice	695-25	696-25
Državne železnice	811-—	812-—
Alpine-Montan	298-—	299-—
Češke sladkorne družbe	267-50	268-50
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11-38	11-43
Cekini	117-70	117-90
Marke	95-80	96-—
Franki	95-25	95-45
Lire	252-—	253-—
Rublji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13. maja 1914.

Termin.			
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	13-93	
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	12-24	
Rž za okt. 1914	za 50 kg	9-92	
Oves za oktober 1914	za 50 kg	8-23	
Koruza za maj 1914	za 50 kg	7-41	
Koruza za julij 1914	za 50 kg	7-55	

Meteorološko poročilo.

Čas opa- zanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo
13. 2. pop.	738-4	5-4	sr. jvzh.	oblačno
„ 9. zv.	739-5	5-0	sr. szah	jasno
14. 7. zj.	740-1	3-1	sl. vzh.	visoka megla

Srednja včerašnja temperatura 6-00,

norm. 13-8°. Padavina v 24 urah mm 29-0.

Važno za gostilničarje in kavarnarje!

Namestevalni urad »Zveze češko-slov. gostilničarskih nameščencev« v Trstu, Belvedere 7, priporoča dobro izučeno, jezikov zmožno osobje, brezplačno.

Kolesarji! 1845 Kolesarji!

Klobučevinaste prevleke na sedlih edine zabranijo trga-nje in svetlikanje obleke. Udobno in hladno sedenje! Prospekt pošilje A. O'reza, tapetnik, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Pisarne

za notarje, trgovce, zavarov. družbe itd. v sredini najbolj prometnem delu mesta Ljubljane se takej oddajo. Ponudbe na poštni predal 76. 1786

Slovenski zavod.

Sanatorij „Mirni dom“

pošta Gornja Kungota pri Mariboru

za notranje in živčne bolezni.

Celo leto odprto, zmerne cene. Govori se slovensko. Pojasnila daje dr. Fr. Čeh.

Se danes

zahtevajte po dopisnici moj bogato ilustr.

glavni katalog

o urah, zlatnini in srebrnini, vseh vrst glas-benih instrumentov, gospodinskih pred-metov, usnjatega in jeklenega blaga, toaletnih predmetov, kadilnih priprav, igrač, orožja itd. Ta katalog se Vam pošlje takoj zastoni in poštne prosto.

C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad,

razpošiljalnica, Most št. 444 (Češko).

Nikljasta žepna ura K 3-90, 5-—, srebrna ura

K 8-40, nikljasta budilka K 2-90, ura na ni-

halo K 9, gosli K 5-80, harmonike K 5-—.

Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika!

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Tovarniška zaloga za Alpeke dežele v Ljubljani.
Pisarna: Albert Počevnik.

Po celi Evropi razširjena in priljubljena

Erdal

krema za čevlje.

Zahvala.

Baron Frane Lazarini, c. kr. deželniadni tajnik izreka v svo-jem in imenu svojih bratov in sestre ter ostalih sorodnikov, ganjen po plemenitih dokazih naklonjenosti in sočutja, izkazanih o priliki nenadomestljive izgube nepozabnega očeta, tasta, starega očeta itd.

barona Henrika Lazarini

grajščaka v Smledniku

najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin dragega rajnika. 1910

Iskrena hvala preč. duhovščini, gospodom zastopnikom raznih uradov iz Ljubljane, Kranja, Kamnika, Smlednika in Tacna, častni-skemu zboru in moštvi c. in kr. pešpolka št. 27., požarnim brambam, gospodom pevcem, pokloniteljem krasnih vencev, vobče vsem, ki so spemili svojega prijatelja in znanca na njegovi zadnji poti.

Grajsčina Smlednik, dne 12. maja 1914.

Botri! FR. P. ZAJEC, Botrice!

LJUBLJANA STARI TRG 9.

Radi ogromne zaloge prodajam od danes naprej, po neprekosljivo nizkih tovarniških cenah najbolje

švicarske ure, kakor tudi vse drugo zlatnino in srebrnino.

Nikelaste moške ure od K 3-00 naprej — Srebrne moške ure od K 7-00 naprej — 14 kar. zlat. moške ure od K 30-00 naprej — 14 kar. zlat. dam. ure od K 18-— naprej. — Srebrne da-ske ure od K 7-70 naprej. — Srebrne verižice od K 1-00 naprej.

Nizke cene!

Solidna in dobra postrežba!

Nizke cene!

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam Rla Vaših kurjih oces, bradavic, otisancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. 3 lončki 2-50 K. Komenu, Kaschan (Kassa) L. Postl. 12/736 Ogrsko. 628

Učenec

eden ali dva, dobre, poštene obitelji, z dobrimi ljudskoškolskimi izpričevanji, zdrava, za destilacijsko stroko, se takoj sprejmeta. 1829
Ponudbe na I. S., železniški stavbeni kasino p. Plaški-Karlovac.

Portal

za trgovski lokal, modern, s tremi rolo in senčno plahto, se za vsako ceno proda. Naslov v „Anončni ekspediciji v Ljubljani.“ 1870

V najem se da hiša

s stanovanjem, trgovino in vsemi potrebnimi shrambami v Dobu ob drž. cesti na prometnem kraju s 1. junijem 1914. Poizve se pri lastniku Antonu Videmšek v Dobu pri Domžalah.

Kupec sem za 1868

hišo s posestvom

v kateri je gostilna in mesarija ali pa se da vpeljati. Hiša naj bi bila v bližini kolodvora. Ponudbe pod „Kupec“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Za vroči letni čas

so najboljše obleke iz 1866

angleškega „Fresco“ in japonske svile „Chantung“. Josip Rojina, rojač, Ljubljana.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd. 1706

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago. 1875

Razpis.**Mestna občina Crnomelj razpisuje:****I. službo knjigovodje mestne branilnice v Črnomlju**

z letno plačo 2400 K in pravico do treh triletic po 200 K; prosilci z večletno prakso imajo prednost;

II. službo praktikanta mestne branilnice v Črnomlju

z letno plačo 1000 K.

Prosilci morajo imeti vsaj spričevalo o dovršeni trgovski šoli ali trgovski akademiji.

Prošnje s prilogami je vložiti pri mestnem županstvu v Črnomlju do 1. junija 1914.

Mestno županstvo v Črnomlju, dne 10. maja 1914.

Župan: Jos. Belter.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazvornejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi ...“
Reservni fond K 60.700-700-10 — kapitalske oddelke in kapitalije K 120.000.304-25
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakozelo slovensko-narodno upravo.
Vsa posojila daje: Čigar pisarne so v lastne bančne hiše
Generalno zastopstvo v Ljubljani: Gospodski ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premišne proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

! 60 — 80 kron tedensko !

si lahko vsakdo igraje lahko zasluži s prodajanjem moje povsod dobro uvedene ržene kave. Gospodje in dame, ki stalno obiskujejo svoje odjemalce, naj se oglašijo pod šifro: „B. R.“ na anončno ekspedicijsko Kd. Braun, Dunaj I, Rotenturmstrasse 9.

Prodaj po nizki ceni 1895
lepo, skoraj novo, angleško

kolo

s prostim tekom. Novo stane 280 — K. Rudolfi Zoré, Jesenice, Gorenjske.

Zanesljiv konjski blapec ali kočijaž

želi enake in stalne službe. Poizve se v trafiki g. Šešarek v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. 1823

Mazilo za lase.

Varstvena znamka BETOPIN
napravi g. Ana Križaj v Sp. Šiški pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. št. 200 ali v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.
Za gotovost se jamči. Spričevala na razpolago.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
dela najboljšo priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica s navodlom 1 krono. Raspoložljiva se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, medicinal. vin, apotikal, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Realnova cesta št. 1.

polet novozgrajenega Fran Jožefovega ljub. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, s. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Vabilo**občnemu zboru**

„Posojilnice za Bled in okolico“, ki se vrši

1. junija ob 3. uri popoldne v gasilski dvorani blejskega doma

s sledečim dnevnim redom:

1. Letno poročilo.
2. Volitev načelnstva in namestnikov.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti. 1898

Ako občni zbor ob določeni uri ni sklepčen vrši se istotam in ob istem času in z istim dnevnim redom čez pol ure, ki brez-pogojno sklepa (§ 30. dr. pr.).

Odbor.

zdravilsko priporočeno karlovaško vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg frakso po poštnem povzetju K 4-80. — Edina zaloga:

Br. Novaković, veletrgovina vina, Vermoutha, Harala, Malaga, Konjaka, Ignja itd.

LJUBLJANA

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitremjenju in temeljitem ozdravi brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov razpošilja za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakšnega natisa dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83 (Lausitz)

Slavnemu občinstvu vjudno naznanjam, da bodem letos o priliki 25letnice obstoja svoje tvrdke prodajal

birmanska darila

kakor ure, veržice, obeske, prstane, uhane i. t. d.

po znatno znižanih cenah.

Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko „TKP“.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

LUD. ČERNE

juvelir in trgovec

LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Opreme moškega perila.**Specialna trgovina**

za najboljše perilo za gospode po meri

Anton Šarc

lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana Selenburgova ulica 5 Ljubljana

Vedno novosti v barvastem zefiru, batistu in panama blagu, šepnih rut, nogavic, kravat, ovratnikov in manšet.

Opreme moškega perila.**C. kr. avstrijske državne železnice.****Izvleček iz voznega reda.**

Veljaven od 1. maja 1914.

Postaja: Ljubljana glavni kolodvor.

Odhod.

6-00 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trzic, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

6-51 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Trzic, Trst, Gorico itd. (Od 31. maja ob nedeljah in praznikih od 1. julija Ljubljana gl. kolodvor. — Jesenice vsak dan; od 15. julija do inkl. 15. septembra Radeče-Bela peč Trbiž vsak dan.)

8-05 dopoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarcje (od Novega mesta naprej od dne otvoritve)

9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzic, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

12-52 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarcje. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

1-05 popoldne. Osebn. vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

3-40 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzic, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-22 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Trzic, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzdovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllisingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

8-23 zvečer. Osebn. vlak na Grosuplje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Črnomelj, Metlika, Bubenjarcje. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

9-21 zvečer. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje Novo mesto Črnomelj, Metlika, Bubenjarcje. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

10-21 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzdovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-35 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzdovlak iz Berlina, Draždane, Prage, Linca, (Londona) Vllisingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljeja, 8-52 dopoldne. Osebn. vlak iz Trzica, Jesenic, z zvezo na brzdovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

10-55 dopoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Grosupljeja in (od otvoritve) Bubenjarcjev, Metlike, Črnomlja.

11-16 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka Trzica, Kranja.

2-35 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplice, Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljeja, in (od dne otvoritve naprej) Bubenjarcjev, Metlike, Črnomlja.

4-33 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste Beljaka, Trzica, Kranja.

7-52 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

8-20 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

9-23 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljeja, in (od otvoritve naprej) Bubenjarcjev, Metlike, Črnomlja.

11-21 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana dr. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-40, 11-50, 3-12, 7-15, (11-22 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 8-42, 11-00, 2-41, 8-12, (10-22 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državne-železniške ravnateljstvo v Trstu.

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon št. 16.

129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

PETROVE KAPLJICE

Preizkušen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim boleznim želodca, črev, jeter, ledic in vranice. Petrove kapljice so sestavljene iz zeliščnih sokov, ki blagotvorno delujejo na prebavila. Vsakemu pomagajo proti slabi prebavi, bolečinam, kroničnemu kataru želodca in črev. Umirujejo živce in krepe ves organizem. **Petrove kapljice** so zakonito zavarovane in se razpošiljajo na vse strani sveta. Steklenica stane 50 vin., 12 stekl. 5 K, 24 stekl. 10 K.

Dobiva se v lekarni pri sv. Petru

FR. ŠULLER, Zagreb, Vlaška ulica št. 91

kakor tudi v vseh drugih lekarnah.

1659

Vsak dan svež SLADOLED in ledena kava

se dobi v slaščičarni

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Podjetje za izdelovanje

1574

cementne strešne opeke

in drugih cementnin, opremljeno z vsemi potrebnimi stroji se pod zelo ugodnimi pogoji **takoj odda v najem ali pa prodaja.**

Delavnica z zalogo se nahaja v najbližji okolici Ljubljane tik ob glavni cesti. Podjetje je prav dobro vpeljeno in nudi strokovnjakom lepe dohodke. Istotam se da v najem prostoren hlev za 8 glav živine. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Sprejemem kleparskega

pomočnika

Ig. Tomec, klepar, Mengeš št. 89.

Dobre kranjske čebele

panjove plemenjake, kupi v vsaki množini

1832

Franc Čop, Jesenice št. 24, Gorenjsko.

Kjučavničarska

1881

:: delavnica ::

na starem, že 30 let obstoječem kraju, se odda za avgust.

V Rebrli II, blizu Starega trga.

Sprejme se takoj

trgovca ali trgovin

z majhno kavcijo za prodajo pišče proti proviziji in prostem stanovanju ali pa v najem. Ponudbe pod „Pijača 1826“ na upravništvu »Slovenskega Naroda“.

1826

Stalni

1773

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Učensko službo

pekarskega obrta na deželi iščem za mojega varovanca, 15 let starega, krepko zračenega in zdravega dečka.

Cenjene ponudbe z dopisnico na Franc Jonke v Ljubljani, Gradišče št. 3.

1871

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, vrta za zelenjavo in drugih pritoklin je oddati v hiši gosp. Popoviča na Dolenski cesti zraven Plankarja.

Natančneje se izve istotam pri hišniku, oziroma v pisarni na Eleiweisovi cesti št. 32.

1815

Spretna knjigovodkinja

z dobrimi spričevali

se išče

za trgovino z usnjem na debelo v Gradcu.

Pogoji: nemški, slovenski ev. italijanski jezik v besedi in pisavi, stenografski. Vstop 1. ali 15. junija. Ponudbe pod „L. S. G. 15“, na upravništvu »Slov. Naroda“.

1860

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

Krasne

BLUZE

krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

Zelo solidna trdka:

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljava v

otroških oblekah

in krstni opravi.

Modne potrebščine za gospode

kakor:

klobuki, cilindri, slamniki, čepice, ovratniki, zapestnice, kravate, naramnice, žepni robci, nogavice, palice l. t. d.

priporoča

:: v največji izbiro vedno najnovejše ::

modna in športna trgovina

P. Magdič, Ljubljana,

nasproti glavne pošte.

Najboljše blago!

Stalne cene.

ZA BIRMO!

Priporoča se trdka

H. SUTTNER

Mestni trg 25

Ljubljana 4.

Nizke cene, solidna in dobra postrežba.

Lastna protokollirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

Nikeln. moške ure od K 4-10 naprej

Srebrne „ „ „ „ 7-80 „

14kar. zl. „ „ „ „ 40- „

Damske ure „ „ 7-90 „

14kar. zl. damske ure „ „ 20- „

Srebrne verižice „ „ 1-80 „

14kar. zlate verižice „ „ 20- „

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Sprejme se takoj dober, mlad

krojaški pomočnik

J. Velikonja

1833

Grahovo ob Bači, Primorsko.

Prodajalka

za špicerijsko trgovino se sprejme takoj.

Anton Steiner, Ljubljana, Opekar-ska cesta št. 31.

1893

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri trdki

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18. Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Spretno, zanesljivo

saldokontistinjo

z večletno prakso sprejme za takojšnji nastop delniška pivovarna na deželi. — Ponudbe s sliko pod šifro: „Saldokontistinja 1886“ na upravništvu »Slovenskega Naroda“.

1886

Išče se restavrater

za dobro vpeljan hotel v Hrvaškem Primorju. Biti mora oženjen. Za nadaljne poizvedbe se je obrniti na Rudolfa Vančina, Senj, Hrvaško.

1867

Dva motorja

za električni obrat, eden 4, drugi 5 HP 300 voltov, eden popolnoma nov, se prodasta za vsako ceno pri

A. Trink,

1583

Ljubljana, Linhartova ulica št. 8.

Ženitna ponudba!

Uradnik s penzijo, 35 let star, samec, z letno plačo K 2400 ter prostim stanovanjem, kurjavo, razsvetljavo, lepim vrtom, v romantičnem kraju v Istriji, blizu morja, želi poročiti gospodično 25-30 let staro, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožno iz dobre hiše, dobro gospodinjjo.

Ponudbe s sliko pod „Dobro srce 1836“ na upravništvu »Slov. Naroda“.

Za moške in ženske.

Brez vbrizgavanja

v nekaj malo dneh celo najbolj zanemarjene toke boleznj sece cevi ozdravi

Ursin-Tecton.

1 skatija s 100 kroglicami K 5-.

Za popolno ozdravljenje zadostujeta 2 skatiji. Izdelovalec:

The Ursin Chemical Co., London.

Naroča se v glavni zalogi:

E. LEDERER, lekarnar, BUDAPEŠTA IV., Museumring 21.